

UDVIKLING AF DET MENNESKELIGE FORSKNINGSPOTENTIALE

OG

DEN SAMFUNDSØKONOMISKE VIDENBASE

Juli 2001

ARBEJDSPROGRAM

SJETTE OPDATERING

UDVIKLING AF DET MENNESKELIGE FORSKNINGSPOTENTIALE OG DEN SAMFUNDSØKONOMISKE

VIDENBASE

INDLEDNING

A. STØTTE TIL FORSKERUDDANNELSE OG -MOBILITET

A.1 FORSKINGSUDDANNELSESNET

Mål

Delresultater

Gennemførelse

Vejledende tidsplan

A.2 MARIE CURIE-STIPENDIEORDNINGEN

Mål

Delresultater

Gennemførelse

Koordinering med andre fællesskabsprogrammer

Vejledende tidsplan

B. FORBEDRET ADGANG TIL FORSKNINGSMINIFRASTRUKTURER

Mål

Delresultater

Gennemførelse

Tværnational adgang til store forskningsinfrastrukturer

Samarbejdsnetværk for infrastrukturer

FTU-projekter om forskningsinfrastruktur

Rundbordsdiskussioner, undersøgelsespaneler og workshops om sonderende forskning

Evalueringskriterier

Koordinering med andre aktiviteter

Vejledende tidsplan

C. FREMME AF VIDENSKABELIG OG TEKNOLOGISK EKSPERTISE

Mål

Delresultater

Gennemførelse

Videnskabelige konferencer på højt niveau

Udmærkelser for fremragende forskning

Forøgelse af offentlighedens forståelse af forskning

Koordinering med andre aktiviteter

Vejledende tidsplan

D. NØGLEAKTION: UDVIKLING AF DEN SAMFUNDSØKONOMISKE VIDENBASE

Målsætninger og forskningstemaer

Strategi for gennemførelsen af nøgleaktionen

Delresultater

Tredje forslagsindkaldelse

Vejledende tidsplan

Koordinering inden for det femte rammeprogram og med andre initiativer

E. STØTTE TIL UDVIKLING AF VIDENSKABS- OG TEKNOLOGIPOLITIKKER I EUROPA

Mål

E.1 STRATEGISK ANALYSE AF SÆRLIGE POLITISKE TEMAER (STRATA)

Delresultater

Prioriteter

Gennemførelse

Koordinering med andre aktiviteter

Vejledende tidsplan

E.2 FÆLLES GRUNDLAG FOR VIDENSKABS- TEKNOLOGI- OG INNOVATIONSINDIKATORER

Delresultater

Prioriteter

Gennemførelse

Koordinering inden for det femte rammeprogram

Vejledende tidsplan

F. LEDSAGEFORANSTALTNINGER FOR PROGRAMMET

Vejledende tidsplan

G. VEJLEDENDE FORDELING AF MIDLERNE TIL PROGRAMMET

H. VEJLEDENDE TIDSPLAN FOR PROGRAMMET

BILAG: Månedlig støtte til individuelle Marie Curie-stipendiater

INDLEDNING

De overordnede målsætninger for dette program, hvis gennemførelse skal koordineres med tilsvarende aktiviteter under andre dele af rammeprogrammet, er centreret omkring to hovedaktivitetsområder: udvikling af det menneskelige forskningspotentiale og den samfundsøkonomiske videnbase. Programmet består af fem separate aktioner:

- *Støtte til forskeruddannelse og -mobilitet, der gennemføres i form af to aktioner: forskningsuddannelsesnet og Marie Curie-stipendier,*
- *Forbedret adgang til forskningsinfrastrukturer, som gennemføres i form af tværnational adgang til de store forskningsinfrastrukturer, samarbejdsnet mellem infrastrukturer og FTU-projekter om forskningsinfrastruktur,*
- *Fremme af videnskabelig og teknologisk ekspertise, der gennemføres i form af videnskabelige konferencer på højt niveau, udmærkelser for fremragende forskning og aktiviteter til forøgelse af offentlighedens forståelse af forskning;*
- *Nøgleaktion om "Udvikling af den samfundsøkonomiske videnbase";*
- *Støtte til udvikling af videnskabs- og teknologipolitikken i Europa, som gennemføres gennem den strategiske analyse af specifikke politiske emner og etableringen af et fælles grundlag af videnskabs-, teknologi- og innovationsindikatorer.*

Ud over gennemførelsen af disse fem foranstaltninger spiller dette horisontale program en vigtig koordinerende rolle inden for det femte rammeprogram i forbindelse med Marie Curie-stipendier, forskningsinfrastruktur og samfundsøkonomisk forskning.

Retsgrundlaget for programmet *Udvikling af det menneskelige forskningspotentiale og den samfundsøkonomiske videnbase* er Rådets afgørelse 99/173/EF¹ af 25. januar 1999. Endvidere gælder Rådets afgørelse 99/65/EF² om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse og for formidling af forskningsresultater til gennemførelse af *De Europæiske Fællesskabers femte rammeprogram (1998-2002)*, samt Kommissionens forordning om gennemførelse af artikel 4, 8, 11 og 14-20 i Rådets afgørelse 99/65/EF³ om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse og for formidling af forskningsresultater til gennemførelse af *De Europæiske Fællesskabers femte rammeprogram (1998-2002)* for dette arbejdsprogram.

---

¹ EFT L 64 af 12.3.1999, s. 105.

² EFT L 26 af 1.2.1999, s. 1.

³ EFT L 122 af 12.5.1999, s 9.

A. STØTTE TIL FORSKERUDDANNELSE OG -MOBILITET

Aktionen vil blive gennemført ad to veje: forskningsuddannelsesnet og et sammenhængende system af Marie Curie-stipendier. Disse vil være åbne for alle områder af videnskabelig forskning, der bidrager til Fællesskabets målsætninger inden for forskning, teknologisk udvikling og demonstration, for projekter, som deltagerne frit kan vælge. Ved udvælgelsen af projekter vil der ikke være tale om forud fastsatte mål, hvad angår videnskabelige discipliner eller temaer – udvælgelsen sker på grundlag af kriterier for den videnskabelige ekspertise i selve aktionerne og deres relevans i forhold til målsætningerne (dvs. en ikke-hierarkisk fremgangsmåde).

Aktionen "Støtte til forskeruddannelse og -mobilitet" er koncentreret om at oprette et europæisk forskningsområde gennem følgende overordnede målsætninger: at tilskynde til at uddanne unge forskere gennem forskning, navnlig dem, der står på tærsklen til deres karriere; at fremme lige muligheder for mænd og kvinder inden for forskning; at fremme tværnationalt samarbejde mellem forskerhold, især ved netværkssamarbejde omkring et fælles forskningsprojekt; at fremme mobiliteten blandt forskere i Europa; at tilskynde til samarbejde, vekselvirkning og forskermobilitet mellem den akademiske forskning og industriforskningen samt at fremme den videnskabelige og teknologiske samhørighed i Fællesskabet, navnlig under hensyntagen til behovene i de ugunstigt stillede regioner⁴.

A.1 FORSKNINGSUDDANNELSESNET

MÅL

Disse net har først og fremmest til formål at tilskynde især unge forskere, som er på vej mod, eller som har taget ph.d.-graden, til at uddanne sig ved at deltage i tværnationale kooperative forskningsprojekter på et højt kvalitetsniveau, herunder projekter inden for nye videnskabsområder. Der vil blive ydet fællesskabsstøtte både til styrkelse af forskerholdene i net gennem midlertidig udpegelse af unge forskere fra et andet land end det pågældende forskerholds hjemland, og der vil blive ydet tilskud til udgifterne til koordinering af de forskningssamarbejdsprojekter, nettet er baseret på.

Tilrettelæggelsen og forvaltningen af nettet vil blive tilpasset omfanget og kompleksiteten af det fælles projekt. Koordineringen og kommunikationen mellem forskerholdene skal være så åben og effektiv som muligt. Mulighederne og potentialet ved moderne telematik skal udnyttes, navnlig avanceret højhastighedskommunikation, hvor det er muligt.

De enkelte net sikrer formidling af de væsentligste forskningsresultater gennem relevante og åbne publikationer. Hvor det er relevant for projektet, skal der tages skridt til at etablere en regelmæssig dialog med erhvervslivet, herunder også SMV, eller eventuelt fællesskabsnet, der er udviklet inden for rammerne af Den Europæiske Unions virksomhedspolitik, og som kan udnytte forskningsresultaterne eller medvirke til at udvide forskningen i retning af nye mål.

---

⁴ I forbindelse med dette arbejdsprogram henviser betegnelsen "ugunstigt stillet region" til mål 1-regioner eller tilsvarende som defineret på den pågældende ansøgningsfrist, der blev fastsat ved indkaldelsen til forslag.

DELRESULTATER

Pr. 100 mio. EUR i finansiering forventes denne aktion at:

- oprette omkring 75 net,
- omfatte omkring 600 forskerhold fra læreanstalter og industri
- give omkring 1 800 mandårs uddannelse til unge forskere (dvs. 35 år eller yngre), både før og efter deres ph.d.-grad.

Foranstaltningen vil give forskere, navnlig yngre forskere, mulighed for at forbedre deres videnskabelige forståelse, at erhverve yderligere viden, at etablere nye kontakter med andre forskere og andre institutioner, herunder erhvervslivet, med henblik på at bevare eller sikre Europas førerstilling inden for deres felt samt forbedre deres karrieremuligheder. Det ventes, at mindst 4 000 forskere vil få direkte gavn af denne foranstaltning gennem uddannelse eller mobilitet pr. 100 mio. EUR.

GENNEMFØRELSE

Deltagere

Et forskningsuddannelsesnet vil normalt bestå af mindst fem gensidigt uafhængige retlige enheder fra mindst tre medlemsstater/FFC eller associerede stater. Net, der udelukkende består af retlige enheder fra associerede stater, kan ikke komme i betragtning. Mindre net, der arbejder på helt nye tværfaglige områder inden for videnskab og teknologi, kan undtagelsesvis modtage støtte. Hvert af de forskerhold, der arbejder med netprojektet, skal være underlagt en juridisk enhed, som en eventuel aftale vil blive indgået med.

Evalueringskriterier

Udvælgelsen af de forslag, hvortil der vil blive ydet støtte, vil ske på grundlag af følgende hovedkriterier:

- den videnskabelige betydning af det fælles forskningsprojekt, som nettet er baseret på;
- kvaliteten af nettets partnerskab samt af dets tilrettelæggelse og forvaltning;
- kvaliteten og indholdet af nettets uddannelsesprogram.

Net, der fremmer samarbejde mellem forskellige discipliner, og net, der omfatter forskerhold, der supplerer hinanden, samt net, der indebærer væsentlige forbindelser med erhvervslivet, vil blive foretrukket frem for net af samme lødighed, for så vidt disse karakteristika er relevante for nettets uddannelsesprogram.

Fællesskabsfinansiering

Mens forskerholdene inden for et net forventes at anvende deres egne ressourcer til finansiering af den egentlige forskning, vil Fællesskabets finansiering dække op til 100% af de yderligere støtteberettigede udgifter i forbindelse med midlertidig

udpegelse af unge forskere, der har taget eller er i færd med at tage deres ph.d.-grad, samt i forbindelse med koordinering af det fælles projekt, som nettet er baseret på. Aldersgrænsen for unge forskere bliver 35 år på datoen for udpegelsen under netaftalen; perioder med tvungen militær- eller civiltjeneste og barselsorlov vil blive godskrevet.

Nærmere bestemt er følgende udgifter støtteberettigede:

- (A) Personale- og mobilitetsudgifter i forbindelse med udpegelse af unge forskere: personaleudgifterne omfatter de supplerende udgifter til styrkelse af forskerholdene gennem midlertidig udpegelse af unge forskere, der enten har taget eller er i færd med at tage deres ph.d.-grad, som skal være hjemmehørende i en medlemsstat eller en associeret stat eller have boet i Fællesskabet i mindst de seneste fem år. De unge forskere må ikke være hjemmehørende i den stat⁵, hvor det forskerhold, der udpeger dem, er etableret, og må højst have udøvet deres aktiviteter i det pågældende land i 12 ud af de 24 måneder forud for deres ansættelse. Mobilitetsudgifterne omfatter udgifter til flytning og rejser til deres eget forskersamfund.
- (B) Udgifter i tilknytning til netværkssamarbejde: disse udgifter omfatter rejseudgifterne i forbindelse med nettets aktiviteter, navnlig i forbindelse med personaleudveksling, afholdelse af netværksmøder, konferenceudgifter, eksterne videnskabelige faciliteter, udgifter til udveksling af information og materiale samt til offentliggørelse af fælles resultater, anvendelse af eksterne, videnskabelige faciliteter, videnskabelig edb-anvendelse, brug af kommunikationsnet med stor båndbredde, forbrugsstoffer, underkontrakter og udgifter til beskyttelse og udnyttelse af videnskabelige resultater.
- (C) Faste udgifter: et fast bidrag til indirekte faste udgifter op til højst 20% af de samlede tilladte udgifter under kategori A og B, eksklusive udgifter til underleverancekontrakter.

Mindst 60% af finansieringen til de enkelte net vil vedrøre udgifter til ansættelse af unge forskere (dvs. udgiftskategori A). Der vil normalt ikke blive givet fællesskabstilskud til indkøb af kapitaludstyr. Den eneste undtagelse (i udgiftskategori B) vil være midler, der bruges til anskaffelse af udstyr til et forskerhold i et ugunstigt stillet område af Fællesskabet, hvor en forsker, der er uddannet i udlandet i mindst et år efter at have taget ph.d.-graden, udpeges til en fast stilling i den pågældende retlige enhed og skal være aktiv inden for netprojektet om menneskeligt forskningspotentiale. Med henblik på at målrette støtten mod forskerhold, der udpeger forskere, der befinder sig i starten af deres videnskabelige karriere, vil kun forskere, der har beklædt en fast stilling i fem år eller derunder, være berettiget til støtte til tilbagebetaling af kapitaludstyr til forskerhold.

Kontrakterne forventes at have følgende profil:

- for hvert net bør den finansielle støtte til forskningsholdene fra medlemsstater og associerede stater ikke overstige 0,2 mio. EUR pr. hold som gennemsnit af

---

⁵ Når der er tale om en statsborger fra en ikke-EU-medlemsstat/associeret stat, har vedkommende ikke ret til at flytte til et værtsland, hvor vedkommende har opholdt sig i mere end to år inden for de seneste fem år forud for udnævnelsesdatoen.

alle deltagende hold i nettet. Der vil kun i absolutte undtagelsestilfælde blive ydet større tilskud til et net.

- et hold i et tredjeland kan undtagelsesvist modtage op til 0,03 mio. EUR.
- større skævheder blandt forskerholdene med hensyn til de ansøgte støttebeløb skal begrundes i forslaget. Hvad angår den internationale ligevægt må højst 40% af de midler, der ansøges om (undtagen i tilfælde af venskabssamarbejde), tildeles hold i et enkelt land;
- fællesskabsfinansieringen af netaftaler vil normalt ikke overstige 1,5 mio. EUR. Der kan imidlertid indgås større kontrakter, når det foreslåede arbejde er af særlig interesse for Fællesskabet inden for et forskningsområde af særlig betydning for uddannelsen;
- kontraktens varighed kan normalt ikke overstige 4 år.

Hvis de ansøgninger, der udvælges til finansiering, overholder disse retningslinjer og er tilstrækkeligt velbegrundede med hensyn til det ønskede finansieringsniveau, vil de som hovedregel blive tildelt det støttebeløb, der ansøges om.

Kommissionen gennemfører en midtvejsrevision, hvor man vurderer gennemførelsen af netaftalerne, navnlig de uddannelsesmæssige og netmæssige aspekter, nettenes struktur og arbejdsprogrammerne under kontrakterne, og om nødvendigt vil der blive defineret ændringer af kontrakten. Hvis Kommissionen ved midtvejsrevisionen bedømmer, at net har fungeret utilfredsstillende, kan kontrakterne for disse ophæves.

VEJLEDENDE TIDSPLAN⁶

Offentliggørelse af indkaldelse	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af første kontrakter	Områder dækket af indkaldelsen	Projekttyper dækket af indkaldelserne	Vejledende budget i % af det samlede budget for indkaldelsen
16/03/99	02/06/99	Februar 2000	Alle	Forskningsuddannelsesnet	50
15/12/00	04/05/01	Februar 2002	Alle	Forskningsuddannelsesnet	50

---

⁶ Den ansvarlige generaldirektør kan fremskynde eller udskyde startdatoen for indkaldelsen af forslag med en måned. I dette tilfælde vil der blive offentliggjort en meddelelse med de nye datoer til potentielle ansøgere i De Europæiske Fællesskabers Tidende på den oprindeligt fastsatte dato for iværksættelsen af indkaldelsen. Kommissionen forbeholder sig retten til ikke at forpligte hele det til rådighed stående budget for de enkelte indkaldelser. Den ansvarlige generaldirektør kan iværksætte en ny indkaldelse af forslag, hvis forslagene fra den første indkaldelse ikke gør det muligt at gennemføre programmets målsætninger.

A.2 MARIE CURIE-STIPENDIEORDNINGEN

MÅL

Marie Curie-stipendieordningen har til formål at sikre en mere effektiv udnyttelse af fællesskabsfinansieringen af stipendier til uddannelse gennem forskning.

DELRESULTATER

Nedenstående tabel indeholder det vejledende antal stipendieår, der vil blive finansieret under denne aktivitet, samt det anslåede antal deltagende værtsinstitutioner.

	Stipendieår	Antal værter
Individuelle Marie Curie-stipendier og hjemrejsstipendier	3500	1650
Marie Curie-stipendier, erfarne forskere	120	180
Marie Curie-virksomhedsstipendier	1200	200
Marie Curie-udviklingsstipendier	500	80
Ophold på Marie Curie-uddannelsesfaciliteter	3000	380
I alt	8620	2560

GENNEMFØRELSE

Deltagere

Deltagerne i Marie Curie-stipendieordningen er stipendiaterne og deres værtsinstitutioner.

Stipendiaternes værtsinstitutioner

Institutioner eller industri- eller handelsvirksomheder, der er aktive inden for forskning. Kun juridiske personer, der er hjemmehørende i, og internationale organisationer, der er placeret i, en medlemsstat eller en associeret stat, samt FFC, kan deltage som værtsinstitutioner.

Stipendiater

Forskerne, der kan deltage i Marie Curie-stipendieordningen, er enten: (i) kandidater; de har en uddannelse fra et universitet eller en tilsvarende højere læreanstalt, som giver indehaveren adgang til direkte at påbegynde et ph.d.-studium eller tilsvarende; eller (ii) unge forskere med den nødvendige forskningserfaring; disse er typisk forskere med en ph.d.-grad eller mindst fire års fuldtids forskningserfaring efter kandidateksamen, som ikke er studier med henblik på erhvervelse af en ph.d.-grad; eller (iii) erfarne forskere; disse er typisk forskere med mindst 10 års forskningserfaring efter erhvervelse af ph.d.-graden eller 14 års forskningserfaring efter kandidatniveau. Kvindelige forskere opfordres til at søge.

Forskerne kan få stipendier inden for

- en af Marie Curie-stipendieordningerne under det femte rammeprogram eller
- et af Marie Curie-uddannelsesstipendierne under det fjerde rammeprogram eller
- et af forskningsuddannelsesstipendierne under det tredje rammeprogram
- et andet stipendium, som er finansieret over det tredje, fjerde eller femte rammeprogram's budget

for en periode, der ikke kan overstige 4 år i alt. Den planlagte maksimale varighed for de enkelte ordninger eller kategorier kan imidlertid ikke overskrides. Kun projekter, hvor stipendiatens aktive deltagelse på fuld tid kan garanteres, er støtteberettigede.

INDIVIDUELLE MARIE CURIE-STIPENDIER

Disse stipendier tildeles højt kvalificerede unge europæiske forskere, der har den nødvendige forskningserfaring, og som ønsker at få en uddannelse på højt niveau gennem forskning på en værtsinstitution i et andet land end deres eget med henblik på, at disse stipendiater skal blive de førende forskere i Europa. I den forbindelse gøres der en særlig indsats for sikre lige adgang for begge køn, og man satser på en 40% deltagelse af kvindelige forskere. Efter afslutningen af et individuelt stipendium på to år kan stipendiater fra en ugunstigt stillet region, som ønsker at vende tilbage til deres hjemland, endvidere modtage støtte til hjemrejse. Denne støtte tildeles som et bidrag til at modarbejde hjerneflugt fra ugunstigt stillede regioner og for at lette overførslen af den viden og ekspertise, som Marie Curie-stipendiaterne har erhvervet under deres stipendium.

Kriterier for støtteberettigelse

Individuelle Marie Curie-stipendier: Gennem ordningen ydes der individuelle stipendier til unge forskere med den nødvendige forskningserfaring for en periode på mellem et og to år i de institutioner, der ønsker at modtage dem. Kvindelige forskere opfordres til at søge. Forskerne skal være statsborgere i en medlemsstat eller en associeret stat eller have opholdt sig i Fællesskabet i mindst de seneste fem år. En forsker fra en associeret stat må ikke udføre forskning i en associeret stat. Forskningen skal udføres i en anden medlemsstat eller en anden associeret stat end stipendiatens hjemland⁷ eller seneste hovedaktivitetssted. Det seneste hovedarbejdssted defineres som et land, hvor forskeren har udøvet sin sædvanlige aktivitet i mere end 12 måneder gennem de to år umiddelbart forud for den relevante ansøgningsfrist, som anføres i indkaldelsen af forslag. Aldersgrænsen for forskere bliver 35 år på tidspunktet for den relevante ansøgningsfrist i indkaldelsen af forslag; obligatorisk militær- eller civiltjeneste (det faktiske tidsrum, der tilbringes i militær- eller civiltjeneste) og børnepasning (højst to år pr. barn for faktiske fraværsperioder fra arbejde) vil blive godskrevet.

---

⁷ Når der er tale om en statsborger fra en ikke-EU-medlemsstat/associeret stat, har vedkommende ikke ret til at flytte til et værtsland, hvor vedkommende har opholdt sig i mere end to år inden for de seneste fem år forud for den relevante indsendelsesfrist, som angives i indkaldelsen af forslag.

Marie Curie-hjemrejsestipendier: Gennem denne ordning uddeles der etårige stipendier til forskere fra ugunstigt stillede regioner, der ønsker at vende tilbage og forske på en værtsinstitution i en ugunstigt stillet region i deres hjemland, og som har gennemført to hele år på:

- et individuelt Marie Curie-stipendium under det femte rammeprogram; eller
- et Marie Curie-ph.d.-forskningsstipendium under det fjerde rammeprogram.

Ansøgninger om hjemrejsestøtte under Marie Curie-ordningen kan indsendes fra et år, før det oprindelige individuelle stipendium afsluttes. Ansøgerne skal fremlægge bevis for deres tilknytning (fødsel eller opholdssted i mindst 4 ud af de seneste 10 år – ved indsendelsesfristen for det første forskningsstipendium) til den ugunstigt stillede region, de kommer fra.

Evalueringkriterier

Individuelle Marie Curie-stipendier: Stipendiaterne vil blive udvalgt af Kommissionen. Udvælgelseskriterierne vil omfatte ansøgernes forskningserfaring og kompetence, indvirkningen på og nytteværdien for ansøgeren, værtsinstitutionens kapacitet til at opfylde ansøgerens behov for uddannelse og projektets videnskabelige og teknologiske kvaliteter samt dets relevans.

Marie Curie-ordningen for hjemrejsestøtte: Stipendiaterne vil blive udvalgt af Kommissionen. Udvælgelseskriterierne vil omfatte de resultater og den forskningserfaring, som ansøgeren har opnået under det forudgående stipendium samt nytteværdien for den nye værtsinstitution.

Fællesskabsfinansiering og kontraktlige forpligtelser

Fællesskabsfinansieringen vil give værtsinstitutionen mulighed for at udbetale en månedlig ydelse til stipendiaten. Dette beløb (se bilaget) fastsættes for de enkelte medlemsstater og associerede stater under hensyntagen til såvel Marie Curie-stipendiaternes høje standard og de generelle vilkår for forskere på tilsvarende niveau i værtslandet; ydelsen skal også dække de nødvendige udgifter til en passende social sikringsordning.

Anden indkomst, der udspringer af stipendiatens aktivitet eller faglige status, og som vedkommende fortsat vil modtage uden at skulle udføre nogen aktiviteter i forbindelse med denne status (dvs. al indkomst, der modtages som følge af opretholdelsen af et ansættelsesforhold), vil også blive medregnet ved beregningen af den månedlige ydelse med henblik på at sikre overensstemmelsen med det beløb, der angives i bilaget. For modtagere af hjemrejsestøtte er det ikke tilladt at modtage denne form for indkomst. Stipendiaten vil også få udbetalt et bidrag til dækning af udgifter, der skyldes, at vedkommende ikke bor i sit hjemland, og dette vil blive udbetalt som et fast tilskud til udgifter til hjemrejse beregnet på grundlag af en skala (se bilaget), hvor der tages hensyn til afstanden mellem den pågældendes hjemland og værtsinstitutionen. Denne ordning gælder ikke for stipendiatere, der modtager støtte til hjemrejse.

De enkelte værtsinstitutioner skal sikre, at stipendiaten er dækket af den sociale sikringsordning, der gælder for lønmodtagere i den pågældende medlemsstat eller det associerede land, eller af en social sikringsordning, der mindst giver en tilsvarende beskyttelse med hensyn til niveau og omfang. For at tage hensyn til

tilfælde med barselsorlov kan Kommissionen på anmodning af stipendiaten og efter at have rådspurgt værtsinstitutionen beslutte at forlænge stipendiets varighed og dermed øge fællesskabsfinansieringens størrelse.

Ud over støtten til stipendiaten tildeles værtsinstitutionen et tilskud til forsknings- og administrationsudgifter; dette tilskud afhænger af, om forskningsarbejdet er af eksperimentel og laboratoriebaseret art, og vil ligeledes dække rimelige udgifter til stipendiatens deltagelse i konferencer. Sætserne for dette tilskud findes i bilaget.

MARIE CURIE-STIPENDIER FOR ERFARNE FORSKERE

Disse stipendier tildeles erfarne forskere (i) for at forbedre udvekslingen af viden og teknologi mellem erhvervslivet og universiteterne eller (ii) for at bidrage til den videnskabelige udvikling af institutioner i ugunstigt stillede områder af Fællesskabet, der er aktive inden for forskning.

Kriterier for støtteberettigelse

Under ordningen vil der blive ydet stipendier for en samlet periode på mellem 3 måneder og 1 år til erfarne forskere, der enten

- kommer fra en industri- eller handelsvirksomhed⁸ i en medlemsstat eller en associeret stat, således at de kan tage til et universitet eller forskningscenter med henblik på overførsel af viden/teknologi; eller
- kommer fra et universitet eller forskningscenter i en medlemsstat eller en associeret stat, således at disse kan komme ud i en industri- eller handelsvirksomhed⁸ med henblik på overførsel af viden/teknologi; eller
- tager til en institution, der er aktiv inden for forskning i en ugunstigt stillet region, med henblik på at overføre viden/teknologi til denne institution; eller
- kommer fra en institution, der er aktiv inden for forskning i en ugunstigt stillet region, med henblik på at erhverve viden/teknologi og vende tilbage til deres hjeminstitution i en ugunstigt stillet region.

Forskerne skal være statsborgere i en medlemsstat eller en associeret stat eller have opholdt sig i Fællesskabet i mindst de seneste fem år. En forsker fra en associeret stat⁹ kan ikke udføre forskning i en associeret stat. Forskningen skal finde sted i en anden medlemsstat eller en anden associeret stat end det land, hvor forskeren på ansøgningstidspunktet er ansat på en forskningsinstitution. En ansat defineres som (i) en person, der konstant har arbejdet på sin institution i de sidste 3 år, eller (ii) en person, der har en arbejdskontrakt på mindst 3 år med sin institution. Pensionerede, erfarne forskere kan også deltage i ordningen. Den erfarne forsker skal arbejde i en anden medlemsstat eller en anden associeret stat end sit hjemland⁷ undtagen i tilfælde, hvor der kan overføres viden og teknologi til ugunstigt stillede regioner.

---

⁸ For at være tilskudsberettiget skal den juridiske enhed udføre vedvarende kommercielle eller industrielle aktiviteter, den skal hente størstedelen af sin indtægt fra de kommercielle aktiviteter, og størstedelen af dens forskningsaktiviteter skal være kommercielle.

⁹ Dette vedrører det land, hvor den ansøgende forsker er fastansat, og ikke den pågældende hjemland.

Evalueringsskriterier

De erfarne Marie Curie-forskere udvælges af Kommissionen. Udvælgelseskriterierne vil omfatte ansøgerens videnskabelige kompetence, projektets videnskabelige og teknologiske værdi og relevans samt stipendiets relevans, indvirkning på og nytteværdi for de involverede parter.

Fællesskabsfinansiering og kontraktlige forpligtelser

Fællesskabsfinansieringen vil give værtsinstitutionen mulighed for at finansiere en erfaren forsker. Fællesskabsfinansieringen fastsættes af Kommissionen fra sag til sag på grundlag af et forslag udarbejdet af forskeren i samarbejde med værtsinstitutionen. Der vil blive taget hensyn til relevante socialsikringsbestemmelser. Retningslinjerne for fællesskabsbidraget findes som bilag.

MARIE CURIE-VIRKSOMHEDSSTIPENDIER

Marie Curie-virksomhedsstipendier vil blive tildelt industri- eller handelsvirksomheder⁸ (herunder SMV) til uddannelse af unge forskere i industri- eller handelssammenhæng. Ordningen vil bidrage til unge forskeres muligheder for en forskningsuddannelse, navnlig forskere uden forudgående erhvervserfaring i den pågældende sammenhæng, og vil fremme samarbejdet samt overførslen af viden og teknologi mellem erhvervsliv og læreanstalter.

Kriterier for evaluering af værtsinstitutioner

Værtsinstitutionerne udvælges af Kommissionen. Udvælgelseskriterierne vil omfatte værternes forskningsmæssige kompetence, deres kapacitet til at give stipendiaten hensigtsmæssig uddannelse, vejledning og forskningsfaciliteter, samarbejdsordninger med andre forskningsinstitutioner samt det foreslåede forskningsområdes videnskabelige og teknologiske kvaliteter og relevans. Som en særlig foranstaltning for at lette SMV's deltagelse i ordningen kan definitionen af forskningsaktiviteten omfatte eksterne kontrakter og/eller kooperative forskningsprojekter, når en betydelig del af forskningsaktiviteterne finder sted uden for deres egne lokaler.

Kriterier for udvælgelsen af stipendiater

Stipendiaterne vil efterfølgende blive udvalgt af værten på grundlag af deres videnskabelige kompetence og foreneligheden af deres forskningserfaringer med det foreslåede forskningsområde. Kriterierne, navnlig vedrørende kvalifikationer, lige muligheder for adgang og mobilitetsregler, som værtsvirksomheden skal følge ved udvælgelsen af stipendiater, vil blive medtaget i den kontrakt, som Kommissionen indgår med værten. Før en forsker tilbydes en stipendiaftale, skal den pågældende godkendes administrativt af Kommissionen.

Kriterier for stipendiaternes støtteberettigelse

Industri- og handelsvirksomhederne skal modtage nyuddannede forskere og/eller forskere med den nødvendige forskningserfaring. De tilbudte stipendier vil gælde en samlet periode på mellem seks måneder og to år, undtagen for nyuddannede forskere, der følger et ph.d.-studium, hvor den maksimale varighed er tre år. Kvindelige forskere opfordres til at søge.

Forskerne skal være statsborgere i en medlemsstat eller en associeret stat eller have opholdt sig i Fællesskabet i mindst de seneste fem år. En forsker fra en associeret stat må ikke udføre forskning i en associeret stat. Forskningen skal udføres i en anden medlemsstat eller en anden associeret stat end stipendiatens hjemland¹⁰ eller seneste hovedaktivitetssted. Det seneste hovedaktivitetssted defineres som et land, hvor forskeren har udøvet sin normale aktivitet i mere end 12 måneder i løbet af de to år, der går umiddelbart forud for værtsinstitutionens udvælgelse. På det tidspunkt, hvor værtsinstitutionen udvælger stipendiaten, må vedkommende ikke være ansat af værtsinstitutionen eller en tilknyttet organisation og må ikke have været ansat til forskning i en industri- eller handelsvirksomhed i mere end et år efter afslutningen af sin universitetsuddannelse. Aldersgrænsen for forskere bliver 35 år på det tidspunkt, hvor værtsinstitutionen udvælger dem; obligatorisk militær- eller civiltjeneste og barselsorlov vil blive godskrevet.

Fællesskabsfinansiering og kontraktlige forpligtelser

Fælles finansiering fra Fællesskabet og værtsinstitutionen vil give værtsinstitutionen mulighed for at finansiere nyuddannede forskere og unge forskere med den nødvendige forskningserfaring. Fællesskabsfinansieringen vil normalt udgøre omkring 50% af de samlede støtteberettigede udgifter til forskningsuddannelsesprojektet, idet Fællesskabet godtgør 100% af de afsatte midler til hver af stipendiaterne i form af et tilskud til stipendiaternes leveomkostninger, bidrag til sociale sikringsordninger og bidrag til de udgifter, stipendiaten må afholde som følge af fraværet fra sit hjemland. Satserne for fællesskabsfinansieringen fremgår af bilaget.

Værten stiller egnet forskningsinfrastruktur og vejledning til rådighed for stipendiaten og ligeledes den nødvendige undervisning, finansiering af deltagelse i konferencer i rimeligt omfang samt returrejser mellem stipendiatens nuværende aktivitetsland og værtsinstitutionens hjemland. Vejledningen kan, og for forskere på ph.d.-uddannelser er det obligatorisk, omfatte akademisk bistand fra et universitet. Værtsinstitutionen skal yde et bidrag til en sådan støtte. Værtsinstitutionen skal sikre, at stipendiaten er korrekt dækket, hvad angår social sikring i henhold til de relevante nationale lovbestemmelser. De kontrakter, der tildeles værtsinstitutionerne, vil normalt have en maksimal varighed på fire år.

MARIE CURIE-UDVIKLINGSSTIPENDIER

Marie Curie-udviklingsstipendier vil give institutioner, der er aktive på forskningsområdet i ugunstigt stillede regioner, og som har behov for at udvikle nye kompetenceområder, mulighed for at modtage unge forskere med den

---

¹⁰ Når der er tale om en statsborger fra en ikke-EU-medlemsstat/associeret stat, har vedkommende ikke ret til at flytte til et værtsland, hvor vedkommende har opholdt sig i mere end to år inden for de seneste fem år umiddelbart forud for udvælgelsesdatoen.

nødvendige forskningserfaring. Dette vil hjælpe sådanne institutioner med at udvikle forskningskompetence på højt plan.

Kriterier for evaluering af værtsinstitutioner

Værtsinstitutionerne udvælges af Kommissionen. Udvælgelseskriterierne vil omfatte relevansen og indvirkningen af den ønskede kompetence, den nye kompetences overensstemmelse med værtens eksisterende kompetence, en hensigtsmæssig størrelse af værtsinstitutionen, således at stipendiaterne får hensigtsmæssige arbejdsvilkår, samt om værtsinstitutionens forskningsaktiviteter er af international karakter.

Kriterier for udvælgelsen af stipendiater

Stipendiaterne vil efterfølgende blive udvalgt af værtsinstitutionen på grundlag af deres videnskabelige kompetence og foreneligheden af deres forskningserfaring med værtsinstitutionens behov. Kriterierne, navnlig vedrørende kvalifikationer, lige muligheder for adgang og mobilitetsregler, som værtsinstitutionen skal følge ved udvælgelsen af stipendiater, vil blive medtaget i den kontrakt, som Kommissionen indgår med værten. Før en forsker tilbydes en stipendiaftale, skal den pågældende godkendes administrativt af Kommissionen.

Kriterier for stipendiaternes støtteberettigelse

Værtsinstitutionerne tilbyder stipendier for en samlet periode på mellem seks måneder og to år til unge forskere med den nødvendige forskningserfaring. Kvindelige forskere opfordres til at søge. Forskerne skal være statsborgere i en medlemsstat eller en associeret stat eller have opholdt sig i Fællesskabet i mindst de seneste fem år. En forsker fra en associeret stat må ikke udføre forskning i en associeret stat. Forskeren skal arbejde i en anden medlemsstat eller en anden associeret stat end sit hjemland¹⁰ eller seneste hovedaktivitetssted. Det seneste aktivitetssted defineres som det land, hvor forskeren har udført sin normale aktivitet i mere end 12 måneder i løbet af de to år, der går umiddelbart forud for værtsinstitutionens udvælgelse. Aldersgrænsen for forskere bliver 35 år på det tidspunkt, hvor værtsinstitutionen udvælger dem; obligatorisk militær- eller civiltjeneste og barselsorlov vil blive godskrevet.

Fællesskabsfinansiering og kontraktlige forpligtelser

Fællesskabet stiller et beløb til rådighed for hver af stipendiaterne beregnet som et tilskud til stipendiaternes leveomkostninger, bidrag til sociale sikringsordninger og et bidrag til de udgifter, stipendiaten må afholde som følge af fraværet fra sit hjemland; det vil også omfatte et bidrag til værtsinstitutionens forsknings- og administrationsudgifter. Satserne for fællesskabsfinansieringen fremgår af bilaget. Værten stiller egnet forskningsinfrastruktur og vejledning til rådighed for stipendiaten, finansiering af deltagelse i konferencer i rimeligt omfang samt returrejser mellem stipendiatens nuværende aktivitetsland og værtsinstitutionens hjemland. Værtsinstitutionen skal sikre, at stipendiaten er korrekt dækket, hvad angår social sikring i henhold til de relevante nationale lovbestemmelser. De kontrakter, der tildeles værtsinstitutionerne, vil normalt have en maksimal varighed på fire år.

OPHOLD PÅ MARIE CURIE-UDDANNELSESFACILITETER

Gennem denne ordning ydes der støtte til kortvarige ophold på Marie Curie-uddannelsesfaciliteter for unge ph.d.-studerende, som giver dem mulighed for at gennemføre en del af deres studier i et andet land end deres eget og for at kunne arbejde med en internationalt anerkendt gruppe inden for deres forsknings speciale.

Kriterier for uddannelsesfaciliteters støtteberettigelse

En Marie Curie-uddannelsesfacilitet er en tydeligt identificerbar del af en institution såsom en forskergruppe eller forskergrupper, der er indbyrdes forbundne; den består af en samling af forskere, der samarbejder løbende om et fælles emne. Uddannelsesstedet skal være internationalt anerkendt inden for sit respektive forskningsområde og bevisligt have erfaring i ph.d.-uddannelser, især undervisning af udenlandske ph.d.-studerende. Desuden kan institutioner, der tilbyder internationale ph.d.-uddannelser som led i et formelt samarbejde mellem institutioner i forskellige lande (mindst 5 organisationer i 3 forskellige medlemsstater eller associerede stater), et samarbejde, som bl.a. omfatter ens betingelser for opnåelse af en ph.d.-grad, anses som mulige uddannelsesfaciliteter. Men ophold på denne type af uddannelsesfaciliteter skal ligeledes være åbne for forskere uden for de deltagende organisationer, som mindst 50 procent af alle stipendiat-måneder skal tildeles.

Kriterier for evaluering af uddannelsesfaciliteter

Uddannelsesfaciliteterne udvælges af Kommissionen. Udvalgelseskriterierne omfatter uddannelsesfacilitetens forskningsmæssige kompetence, dens kapacitet til at opfylde kravet om at levere forskeruddannelse, beviser for tidligere vellykket uddannelse af udenlandske postgraduatstuderende, samt at uddannelsesinstitutionen har en passende størrelse til at give stipendiaterne gode arbejdsvilkår.

Kriterier for udvælgelsen af stipendiater

Uddannelsesfaciliteten vil dernæst udvælge de unge forskere på grundlag af deres videnskabelige kompetence og foreneligheden af deres ph.d.-studier med uddannelsesfacilitetens kompetenceområde. Kriterierne, navnlig vedrørende kvalifikationer, lige muligheder for adgang og mobilitetsregler, som uddannelsesfaciliteten skal overholde ved udvælgelsen af stipendiaterne, vil blive medtaget i en kontrakt, som Kommissionen indgår med værten. Før en forsker tilbydes en stipendiaftale, skal den pågældende godkendes administrativt af Kommissionen.

Kriterier for stipendiaternes støtteberettigelse

Marie Curie-uddannelsesfaciliteterne tilbyder stipendier til korte ophold med en samlet varighed på mellem 3 måneder og et akademisk år for unge ph.d.-studerende. Kvindelige forskere opfordres til at søge. Forskerne skal være statsborgere i en medlemsstat eller en associeret stat eller have opholdt sig i Fællesskabet i mindst de seneste fem år. En forsker fra en associeret stat må ikke udføre forskning i en associeret stat. Opholdet skal finde sted i en anden medlemsstat eller en anden associeret stat end stipendiatens hjemland¹⁰ eller

seneste aktivitetssted. Det seneste aktivitetssted defineres som det land, hvor forskeren har udført sin normale aktivitet i mere end 12 måneder i løbet af de to år, der går umiddelbart forud for værtsinstitutionens udvælgelse. På datoen for udvælgelsen skal forskerne være ph.d.-studerende i et andet land end værtsinstitutionens hjemland og inden for et emneområde, der ligger tæt på uddannelsesfacilitetens speciale. Uddannelsesperioden på uddannelsesfaciliteten skal anerkendes som en fuldgyltig del af deres ph.d.-studier som bekræftet af den institution, der tildeler graden. Aldersgrænsen for forskere bliver 35 år på det tidspunkt, hvor værtsinstitutionen udvælger dem; obligatorisk militær- eller civiltjeneste og barselsorlov vil blive godskrevet.

Fællesskabsfinansiering og kontraktlige forpligtelser

Fællesskabsfinansieringen giver mulighed for at finansiere korte ophold på uddannelsesfaciliteten for unge forskere; den vil også omfatte et bidrag til værtsinstitutionens forsknings- og administrationsudgifter. Sætserne for fællesskabsfinansieringen fremgår af bilaget. Stipendiaten får udbetalt et tilskud som et bidrag til udgifterne ved opholdet på værtsinstitutionen. Værtsinstitutionen stiller egnet forskningsinfrastruktur og vejledning til rådighed for stipendiaten og betaler returrejser mellem stipendiatens nuværende aktivitetsland og værtsinstitutionens hjemland. De kontrakter, der tildeles værtsinstitutionerne, vil normalt have en maksimal varighed på fire år.

KOORDINERING MED ANDRE FÆLLESSKABSPROGRAMMER

For at sikre Marie Curie-stipendiernes ensartede høje kvalitet og prestige vil man under programmet for menneskeligt forskningspotentiale koordinere de Marie Curie-stipendier, der gennemføres af særprogrammerne under det femte rammeprogram.

Det vil sikre, at alle Marie Curie-stipendier, både under særprogrammer og horisontale programmer, har fælles regler med hensyn til gennemførelsesbestemmelser, støtteberettigelse, juridiske og økonomiske bestemmelser, varighed og standarder. Man vil endvidere oprette et fælles modtagelsessted for ansøgninger.

De fælles regler vil blive defineret i programmet for menneskeligt forskningspotentiale og vil gælde for alle programmer, der ønsker at finansiere Marie Curie-stipendieordninger. Under det nuværende program vil man ligeledes udarbejde regelmæssige oversigter over de Marie Curie-stipendier, der finansieres gennem det femte rammeprogram. Særprogrammerne vil give programmet for menneskeligt forskningspotentiale alle de nødvendige oplysninger til udarbejdelse af sådanne oversigter over Marie Curie-stipendier.

Under programmet "Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle" ydes der støtte til unge forskere fra udviklingslandene (herunder vækstøkonomier og partnerlandene i Middelhavsområdet), således at disse kan komme til Europa og arbejde med projekter i en periode på op til 6 måneder.

VEJLEDENDE TIDSPLAN¹¹

Offentliggørelse af indkaldelse	Frist for modtagelse af forslag ¹²	Forventet dato for udstedelse af første kontrakter	Områder dækket af indkaldelsen	Stipendier omfattet af indkaldelsen	Vejledende budget i % af det samlede budget for indkaldelserne
16/03/99	17/05/99	Oktober 1999	Alle	Indiv., hjemrejse, erfarne	11
16/03/99	16/06/99	November 1999	Alle	Virksomhed	5
11/06/99	13/10/99	Marts 2000	Alle	Udvikling	4
11/06/99	13/10/99	Marts 2000	Alle	Uddannelsesfaciliteter	11
16/03/99	15/03/00	August 2000	Alle	Indiv., hjemrejse, erfarne	9
15/02/00	03/10/00	Februar 2001	Alle	Virksomhed	4
16/03/99	13/09/00	Februar 2001	Alle	Indiv., hjemrejse, erfarne	9
16/03/99	14/03/01	August 2001	Alle	Indiv., hjemrejse, erfarne	9
15/02/01	16/05/01	Oktober 2001	Alle	Udvikling	3
15/02/01	16/05/01	Oktober 2001	Alle	Uddannelsesfaciliteter	11
15/02/01	03/10/01	Marts 2002	Alle	Virksomhed	4
16/03/99	12/09/01	Februar 2002	Alle	Indiv., hjemrejse, erfarne	10
16/03/99	13/03/02	August 2002	Alle	Indiv., hjemrejse, erfarne	10

---

¹¹ Den ansvarlige generaldirektør kan fremskynde eller udskyde startdatoen for indkaldelsen af forslag med en måned. I dette tilfælde vil der blive offentliggjort en meddelelse med de nye datoer til potentielle ansøgere i De Europæiske Fællesskabers Tidende på den oprindeligt fastsatte dato for iværksættelsen af indkaldelsen. Kommissionen forbeholder sig retten til ikke at forpligte hele det til rådighed stående budget for de enkelte indkaldelser. Den ansvarlige generaldirektør kan iværksætte en ny indkaldelse af forslag, hvis forslagene fra den første indkaldelse ikke gør det muligt at gennemføre programmets målsætninger.

¹² Der offentliggøres en enkelt indkaldelse, som forbliver åben indtil det endelige evalueringsmøde for hver af de forskellige stipendieordninger. Der kan til enhver tid indgives forslag inden den endelige frist. Disse vil blive evalueret med regelmæssige mellemrum. Modtagelsesfristerne angiver skæringsdatoerne for de evalueringsmøder, der vil blive afholdt.

B. FORBEDRET ADGANG TIL FORSKNINGSMINFRASUKTURER

MÅL

Med udtrykket "forskningsinfrastruktur" menes anlæg og institutioner, der leverer serviceydelser, som er af afgørende betydning for forskersamfundet. Det omfatter f.eks. store enkeltanlæg til forskning, samlinger, særlige biotoper, biblioteker, databaser, distribuerede net af små forskningsanlæg samt ekspertisecentre, der yder service til en bredere forskerkreds på grundlag af en særlig kombination af metoder og knowhow.

Eftersom opbygningen og driften af infrastrukturer er de nationale myndigheders ansvar, har aktionen "*Forbedret adgang til forskningsinfrastruktur*" følgende generelle målsætninger:

- at skabe nye muligheder for tværnational adgang til de store forskningsinfrastrukturer af interesse for hele Fællesskabet;
- at tilskynde infrastrukturoperatører og -brugere til at samarbejde for at opnå en mere effektiv udnyttelse af forskningsinfrastrukturerna og derved yde en bedre service til videnskaben;
- at fastlægge samordnings-, støtte- og ledsageforanstaltninger for at sikre sammenhængen med de beslægtede aktiviteter inden for andre særprogrammer.

DELRESULTATER

Ordningsen "*Tværnational adgang til store forskningsinfrastrukturer*" forventes at:

- give omkring 8 000 forskere pr. 100 mio. EUR i finansiering adgang til omkring 100 infrastrukturer uden for det land, hvor den pågældende forsker arbejder. Omkring 60% af de deltagende forskere ventes at være unge forskere (dvs. 35 år eller derunder), hvoraf omkring halvdelen ventes at være i færd med at følge ph.d.-studiet;
- give forskerne mulighed for at udbygge deres videnskabelige forståelse, at opnå større viden om vigtige metoder, at etablere nyttige, nye kontakter med andre forskere og andre institutioner og forbedre karrieremulighederne, hvilket især er relevant for unge forskere.

Ordningsen "*Samarbejdsnet mellem infrastrukturer*" ventes at fremme samarbejdet mellem omkring 120 deltagere i 12 net pr. 10 mio. EUR i finansiering. Omkring to tredjedele af disse deltagere ventes at være infrastrukturer, herunder store dele af den infrastruktur, der modtager støtte under ordningsen for tværnationalt samarbejde.

Under ordningsen "*FTU-projekter knyttet til forskningsinfrastrukturer*" venter man at yde støtte til omkring 8 projekter pr. 10 mio. EUR i finansiering. Hvert projekt ventes at føre til en ny teknik eller teknologi, der vil medføre en betydelig forbedring af adgangsmulighederne på det pågældende område.

GENNEMFØRELSE

B.1 TVÆRNATIONAL ADGANG TIL STORE FORSKNINGSINFRASTRUKTURER

Termen "store forskningsinfrastrukturer" henviser til en infrastruktur, som frembyder faciliteter af international standard af afgørende betydning for forskningen på højeste plan; den skal være sjælden i Europa, og dens investeringsomkostninger eller driftsudgifter skal være forholdsvis store i forhold til de normale udgifter til lignende aktiviteter på området; den skal desuden tilbyde relevant videnskabelig, teknisk og logistisk bistand til brugere, der kommer udefra, især når der er tale om førstegangsbrugere.

Formålet med denne aktion er at give forskerhold (og individuelle forskere) nye og bedre muligheder for at få adgang til de store forskningsinfrastrukturer, der er bedst egnede til deres forskning, uafhængigt af hvor forskerholdene eller infrastrukturene er hjemmehørende i en medlemsstat eller associeret stat.

Deltagere

Deltagerne i denne aktion skal være retlige enheder, som driver store forskningsinfrastrukturer. Internationale institutioner, der driver store forskningsinfrastrukturer i medlemsstaterne eller de associerede stater, kan undtagelsesvist deltage med støtte fra programmet, forudsat at den via programmet finansierede adgang supplerer den pågældende institutions normale opgaver og ikke er berettiget til støtte fra institutionens egne finansielle ressourcer. Store forskningsinfrastrukturer vil normalt være placeret samme sted, men en geografisk spredt gruppe af mindre anlæg, der supplerer hinanden, vil også kunne betragtes som en stor forskningsinfrastruktur, når de tilbyder en samlet tjeneste under en sammenhængende administrationsstruktur.

Ordringen ventes at få særlig betydning for forskere, der arbejder i områder af Fællesskabet, hvor der kun findes få sådanne forskningsinfrastrukturer. Brugerne forventes at offentliggøre deres resultater i den offentlige litteratur inden for en rimelig frist. Ordringen er beregnet på at give brugerne adgang i kortere perioder, normalt dog ikke over tre måneder afhængigt af infrastrukturens art.

Fællesskabsfinansiering

Fællesskabsfinansieringen skal dække 100% af rejse- og opholdsudgifter ved besøg på infrastrukturen foretaget af forskerhold, der arbejder i andre medlemsstater og associerede stater end det land, hvor ejeren og operatøren af infrastrukturen er hjemmehørende. Fællesskabsfinansieringen vil også dække op til 100% af de støtteberettigede udgifter ved at give sådanne forskerhold adgang til infrastrukturen; disse udgifter vil blive beregnet enten på grundlag af systemet med brugergebyrer, der består af en samlet sats, der forhandles med de enkelte infrastrukturoperatører, og som er afledt af de faktiske driftsudgifter, eller på grundlag af de faktiske ekstraudgifter ved at gøre infrastrukturen tilgængelig for gæsteforskerholdene. De støtteberettigede udgifter omfatter ikke tilskud til anskaffelsesudgifter.

Kontrakter, der følger af den tredje indkaldelse af forslag, ventes at have følgende profil:

- Fællesskabets støtte til infrastruktur vil typisk ligge på omkring 0,3 mio. EUR årligt, dvs. omkring 0,1- 0,75 mio. EUR årligt;
- ordningen finansierer ikke over 20% af den samlede adgang, som en infrastruktur udbyder, for at undgå, at den pågældende infrastruktur bliver for afhængig af ordningen;
- støtteperioden vil strække sig fra mindst 1 til højst 4 år;
- alle kontrakter forventes at træde i kraft den 1. november 2001.

Infrastrukturer med tilsvarende ikke udløbne kontrakter (f.eks. fra den første indkaldelse af forslag) under det tidligere uddannelses- og mobilitetsprogram kan ansøge om yderligere støtte, idet de i deres finansieringsansøgning bør tage hensyn til den adgang, der resterer i henhold til deres ikke udløbne kontrakter pr. 31. oktober 2001.

Offentliggørelse af muligheder

Listen over udvalgte infrastrukturer vil efterfølgende blive offentliggjort på programmets hjemmeside på Internettet for at meddele forskere, der under programmet ønsker at få adgang til en af disse infrastrukturer, at de skal henvende sig direkte til den pågældende infrastrukturoperatør. Udvalgte infrastrukturoperatører skal også foretage regelmæssige åbne offentliggørelser i relevante tidsskrifter eller på Internettet, hvor de beskriver de tilgængelige muligheder. Brugere vil blive udvalgt af de enkelte infrastrukturoperatører på grundlag af den videnskabelige/tekniske lødighed af ansøgernes forslag samtidig med, at førstegangsbrugere og brugere fra lande med en tilsvarende infrastruktur prioriteres.

B.2 SAMARBEJDSNET FOR INFRASTRUKTURER

Formålet med denne aktion er at hjælpe operatører og brugere af infrastrukturerne til indbyrdes at etablere samordning og fælles udnyttelse af ressourcerne med det formål at fremme en samarbejdskultur mellem parterne, at frembringe en "kritisk forskningsmasse" inden for højeffektive metoder, instrumentering og teknologier, at udbrede god praksis, at lette udarbejdelse af fælles protokoller og at fremme interoperabilitet samt at tilskynde til komplementaritet og oprettelse af store "virtuelle" og "distribuerede" anlæg.

Deltagere

Deltagerne i disse net vil være operatører af forskningsinfrastrukturer, forskningshold på universiteter, i forskningscentre og i industrien, repræsentanter for brugerne af infrastrukturernes samt producenter af udstyr. De enkelte net vil omfatte mindst tre gensidigt uafhængige retlige enheder, der driver forskningsinfrastruktur, og som kommer fra mindst tre forskellige lande blandt medlemsstater og associerede stater, og som skal koordineres af en af disse retlige enheder.

Fællesskabsfinansiering

Samarbejdsnet mellem infrastrukturer vil blive gennemført i form af tematiske net. Fællesskabsfinansieringen vil dække op til 100% af de supplerende,

støtteberettigede udgifter til koordinering og gennemførelse af nettet. For kontrakter, der indgås efter den tredje indkaldelse, ventes den årlige støtte til et net ikke at overstige 0,03 mio. EUR pr. deltager beregnet som et gennemsnit for alle deltagere i nettet. Nettet maksimale levetid bliver fire år.

B.3 FTU-PROJEKTER OM FORSKNINGSINFRASTRUKTUR

Formålet er her at støtte kooperative forskningsaktioner, der kan få en bred virkning på fællesskabsplan, for at forbedre adgangen til infrastrukturene og de serviceydelser inden for et særligt område, som disse kan levere. Der vil blive lagt særlig vægt på forskningsprojekter, der støtter indsatsen inden for rammerne af de samarbejdsnet mellem infrastrukturer, der er omfattet af dette program eller inden for samordnede pilotaktioner under det foregående program "Forskeres uddannelse og mobilitet".

Deltagere

Deltagerne i disse projekter bliver operatører af forskningsinfrastrukturer, forskerhold på universiteter, i forskningscentre og i industrien samt udstyrsproducenter. Hvert projekt vil omfatte mindst to gensidigt uafhængige retlige enheder, der driver forskningsinfrastruktur, og som kommer fra mindst to lande blandt medlemsstater og associerede stater. Projektet skal koordineres af en af disse retlige enheder.

Fællesskabsfinansiering

Fællesskabsfinansieringen vil ikke overstige 50% af de samlede støtteberettigede udgifter til projektet med gradvis lavere deltagelse, jo tættere projektet er på markedet. Når der er tale om retlige enheder, der ikke fører et analytisk regnskab, vil ekstraudgifter, der opstår som følge af projektet, blive finansieret med 100%. Disse kontrakter er ikke tænkt som støtte til anskaffelse af kapitaludstyr. Projekter under den tredje indkaldelse ventes at have en varighed af op til 4 år og omfatte mindst 10 forskerårs aktivitet.

B.4 RUNDBORDSDISKUSSIONER, UNDERSØGELSESPANELER OG WORKSHOPS OM SONDERENDE FORSKNING

"*Rundbordsdiskussioner*", hvor grupper af operatører af ensartede infrastrukturer, der finansieres af programmet (eller det tidligere særprogram for forskeruddannelse og -mobilitet), samles med henblik på at koordinere arbejdet under kontrakterne for at udveksle erfaring, intensivere de individuelle kontrahenters forskningsindsats for at opnå en kritisk masse og skabe et samspil med repræsentanter for brugerne. Når emnet for en rundbordsdiskussion er relevant for et særprogram, vil deltagerne i det pågældende program blive indbudt til at deltage i rundbordsdiskussionen. Sådanne rundbordsdiskussioner kan modtage støtte som tematiske net, hvis de mindst omfatter tre infrastrukturoperatører, hvis adgang finansieres under dette eller det tidligere særprogram for forskeruddannelse og -mobilitet, fra mindst to forskellige medlemsstater eller associerede stater.

"*Undersøgelsespaneler*" skal undersøge programmets mulige rolle med hensyn til specifikke klasser af forskningsinfrastruktur eller specifikke forskningsområder.

På “workshops om sonderende forskning” vil potentielle deltagere fra forskningsinfrastrukturer, der kun har begrænsede erfaringer med tværnationalt samarbejde, få lejlighed til at udarbejde forslag til netsamarbejde om infrastruktur eller et FTU-projekt om forskningsinfrastruktur.

EVALUERINGSKRITERIER

Udvælgelsen af de forslag til tværnational adgang, der skal finansieres, samt omfanget af støtte, vil blive foretaget på grundlag af følgende kriterier:

- kvaliteten af infrastrukturen, navnlig hvorvidt den er i verdensklasse, og hvorvidt den stiller tidssvarende udstyr til rådighed for programmet;
- kvaliteten af den forskning, som eksterne brugere har mulighed for at udføre på infrastrukturen;
- kvaliteten af den videnskabelige, tekniske og logistiske støtte, der ydes til disse eksterne brugere, herunder kvaliteten af forskermiljøet;
- graden af interesse, som nye, tværnationale brugere, der kommer fra lande, hvor der ikke findes en tilsvarende infrastruktur, udviser for at benytte infrastrukturen;
- omkostningseffektiviteten af Fællesskabets støtte.

Der vil endvidere blive taget hensyn til udbyttet for Fællesskabet med hensyn til at forbedre ugunstigt stillede regioners videnskabelige og tekniske potentiale. Samtidig med at man ved udvælgelsesprocessen i første række tager hensyn til den videnskabelige/tekniske lødighed og omkostningseffektivitet, vil forslag fra infrastrukturer i ugunstigt stillede regioner af Fællesskabet blive foretrukket marginalt frem for andre forslag af tilsvarende kvalitet. For infrastrukturer, der allerede deltager i kontrakter om tilsvarende aktiviteter under dette eller tidligere rammeprogrammer, vil der ved udvælgelsen af forslag og fastsættelse af finansieringsgrad ligeledes blive taget hensyn til eventuelle midtvejsevalueringer eller ex post-evalueringer under disse programmer.

Forslag til samarbejdsnet, rundbordsdiskussioner og workshops vil blive udvalgt på grundlag af deres mulighed for at forbedre adgangen til og de tjenester, der udbydes af forskningsinfrastrukturer af interesse for hele Fællesskabet, samt på grundlag af deltagerens evne til at sikre en effektiv koordinering af nettets (eller workshoppens) aktiviteter.

FTU-projekter vil blive udvalgt på grundlag af projektets videnskabelige originalitet, forskningsmetodens og arbejdsplanens kvalitet, projektets mulighed for at forbedre infrastrukturudbuddet i Europa, graden af interesse, der generelt udvises af infrastrukturoperatører på området og af brugerkredsen, samt kvaliteten af projektstyringen og partnernes kompetence.

Nogle af de generelle evalueringskriterier beskrives i evalueringshåndbogen - (i) VITEK-kvalitet og innovation, (ii) merværdi for Fællesskabet og bidrag til EU-politikkerne og (v) forvaltning og ressourcer – er allerede omfattet af de programspecifikke kriterier, der beskrives ovenfor. Visse andre – dvs. (iii) bidrag til Fællesskabets sociale målsætninger og (iv) økonomisk udvikling og VITEK-

perspektiver – spiller en ubetydelig rolle i lyset af arten af denne aktion og vil derfor ikke blive taget i betragtning.

KOORDINERING MED ANDRE AKTIVITETER

Denne foranstaltning vil blive tæt koordineret med beslægtede aktiviteter, der ligeledes finder sted inden for rammeprogrammet, med henblik på at sikre konsekvens og komplementaritet i fremgangsmåden for støtte til forskningsinfrastruktur. Under programmet vil man navnlig:

- udarbejde og offentliggøre et “kort”, der for alle kategorier af forskningsinfrastrukturer viser, under hvilke specifikke programmer de kan søge om støtte;
- offentliggøre en årlig oversigt over alle de foranstaltninger, der gennemføres inden for rammeprogrammet som støtte for forskningsinfrastrukturer, med en liste over alle kontrakter, der er indgået i årets løb.

Denne foranstaltning vil ligeledes blive koordineret med særprogrammet “Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle”, navnlig med hensyn til forholdet til internationale organisationer og globale initiativer vedrørende forskningsinfrastrukturer.

VEJLEDENDE TIDSPLAN¹³

Off.gørelse af indkald.	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af de første kontrakter	Projekttyper dækket af indkaldelsen	Vejledende budget i % af det samlede budget for indkaldelserne
16/03/99	04/05/99	Januar 2000	Adgang til forskningsinfrastrukturer	65
			Samarbejdsnet for infrastrukturer	
			FTU-projekter om forskningsinfrastr.	
16/11/99	15/02/00	November 2000	Samarbejdsnet for infrastrukturer	5
			Rundbordsdiskussioner (tematiske net) & sonderingsworkshops	
15/11/00	15/02/01	November 2001	Adgang til forskningsinfrastrukturer	30
			Samarbejdsnet for infrastrukturer	
			FTU-projekter om forskningsinfrastr.	
			Rundbordsdiskussion (tematiske net) & sonderingsworkshops	

¹³ Den ansvarlige generaldirektør kan fremskynde eller udskyde startdatoen for indkaldelsen af forslag med en måned. I dette tilfælde vil der blive offentliggjort en meddelelse med de nye datoer til potentielle ansøgere i De Europæiske Fællesskabers Tidende på den oprindeligt fastsatte dato for iværksættelsen af indkaldelsen. Kommissionen forbeholder sig retten til ikke at forpligte hele det til rådighed stående budget for de enkelte indkaldelser. Den ansvarlige generaldirektør kan iværksætte en ny indkaldelse af forslag, hvis forslagene fra den første indkaldelse ikke gør det muligt at gennemføre programmets målsætninger.

C. FREMME AF VIDENSKABELIG OG TEKNOLOGISK EKSPERTISE

MÅL

En forudsætning for at kunne hævde sig i konkurrencen inden for det internationale miljø for videnskabelig forskning og udvikling er, at dets forskere og forskningsinstitutioner har den højeste videnskabelige og teknologiske kompetence. Ved at befordre denne kompetence skulle det være muligt at tilskynde de bedste forskere og forskerhold til at engagere sig i forskningen i Europa og dermed øge kendskabet til de fremragende resultater, som de europæiske forskere har opnået. Samtidig har det stor betydning at forbedre offentlighedens forståelse for videnskab og forskning i samfundet for at skabe et miljø, der er gunstigt for teknologisk forskning og udvikling og navnlig for de aktiviteter, der gennemføres under Fællesskabets rammeprogrammer. Videnskabeligt arbejde og forskning kommer ingen vegne og får ingen positiv gennemslagskraft, hvis borgerne ikke har en elementær forståelse af videnskab og videnskabelige emner eller udvikler en generelt positiv opfattelse af disse aktiviteter og resultaterne heraf.

DELRESULTATER

Under "*Videnskabelige konferencer på højt niveau*" forventer man at:

- yde støtte til i alt 1 000 videnskabelige konferencer af forskellig art
- inddrage mere end 100 000 potentielle deltagere.

Under "*Udmærkelser*" forventer man at:

- mobilisere omkring 10 000 studerende og
- omkring 500 hold af etablerede forskere

Under "*Forøgelse af offentlighedens forståelse*" forventer man at:

- yde støtte til mellem 20 og 30 samarbejdsnet
- involvere mellem 100 og 150 partnere,
- afholdelsen af "den europæiske videnskabs- og teknologiuge" og formidlingen af videnskabelig information via elektroniske net ventes at nå ud til mange hundrede tusind af Europas borgere.

GENNEMFØRELSE

C.1 VIDENSKABELIGE KONFERENCER PÅ HØJT NIVEAU

Videnskabelige konferencer på højt niveau skal bidrage til, at der gøres fremskridt inden for videnskaben gennem vekselvirkning og skabes vilkår, som gør det muligt for erfarne forskere, der beskæftiger sig med videnskabelig og teknologisk frontforskning at videregive deres viden og erfaring til den næste generation. Disse videnskabelige konferencer på højt niveau skal også tilvejebringe en ramme, inden for hvilken forskere fra Fællesskabet, der arbejder uden for dette, kan etablere og opretholde deres videnskabelige kontaktnet og forbindelserne med deres kolleger i Europa.

Deltagere

Deltagerne i denne aktivitet skal være retlige enheder, der arbejder inden for alle videnskabelige forskningsområder, der er etableret i en medlemsstat eller en associeret stat, og som ønsker at afholde en videnskabelig konference med deltagelse af et repræsentativt udvalg af fællesskabsforskere inden for det pågældende område. Fællesskabsfinansierede forskere, der deltager i konferencerne, vil normalt være statsborgere i en medlemsstat eller en associeret stat. Disse vil omfatte personer, der på tidspunktet for begivenheden er aktive på laboratorier eller institutioner uden for medlemsstaterne og de associerede stater. Statsborgere fra tredjelande kan få støtte, hvis de har været bosat i Fællesskabet i mindst de seneste fem år, eller hvis de indbydes som hovedtalere på videnskabelige konferencer eller er arrangører af videnskabelige begivenheder. Konferencearrangørerne skal opfordre kvindelige forskere til at deltage.

Kriterier for støtteberettigelse

Fire kategorier af videnskabelige konferencer på højt plan er berettiget til støtte. Der tilskyndes til afholdelse af arrangementsrækker. Kombinationer af forskellige typer af arrangementer er støtteberettigede:

- Eurokonferencer, der samler etablerede videnskabsfolk og unge forskere med henblik på at bidrage til at fremme videnskaben og uddanne unge forskere. Disse konferencer vil normalt vare i op til 7 dage og samle op til 150 deltagere.
- Eurokurser, -workshops og -sommerskoler, der giver etablerede videnskabsfolk mulighed for at delagtiggøre den unge generation af europæiske forskere i deres viden og erfaringer. Disse arrangementer vil normalt vare i op til 30 dage og samle op til henholdsvis 50 deltagere (kurser og workshops) eller 150 deltagere (sommerskoler).
- Store konferencer, herunder konferencer med over 150 deltagere.
- Utraditionelle konferencer såsom elektroniske konferencer, dvs. virtuelle konferencer, virtuelle kurser, virtuelle workshops og virtuelle skoler, eller ph.d.-konferencer, dvs. konferencer, som den unge generation af forskere afholder for deres ligestillede. Der opfordres navnlig til brug af elektroniske bredbåndsnet med henblik på at opnå tidstro interaktion.

For at være støtteberettigede skal begivenhederne afholdes i en medlemsstat eller i en associeret stat. Der kan ikke ydes støtte, hvis de afholdes med det formål at give økonomisk udbytte eller finder sted inden for 6 måneder efter den relevante frist for modtagelse af forslag.

Evalueringskriterier

Udvælgelsen af videnskabelige konferencer på højt niveau vil være baseret på følgende kriterier:

- det foreslåede temas interesse for et bredere videnskabeligt publikum;
- kvaliteten af det foreslåede conferenceprogram;
- relevansen for uddannelse af den unge generation af europæiske forskere;

- arrangementernes europæiske merværdi.

Fællesskabsfinansiering

De videnskabelige konferencer på højt niveau vil blive gennemført som ledsageforanstaltninger. Fællesskabsfinansieringen skal bidrage til følgende udgiftskategorier:

- (A) op til 100% af deltagelsesudgifterne for unge forskere, der er aktive i en medlemsstat eller en associeret stat (rejse-, opholds- og deltagelsesudgifter) på tidspunktet for begivenheden;
- (B) op til 100% af deltagelsesudgifterne for fællesskabsforskere, der er aktive uden for Fællesskabet (rejse-, opholds- og deltagelsesudgifter);
- (C) op til 50% af udgifterne vedrørende hovedtalernes og de videnskabelige arrangørers deltagelse (rejse, ophold);
- (D) udgifter vedrørende arrangementet (leje af mødelokaler, PR, udarbejdelse af materialer, der er vigtige for arrangementets uddannelsesmæssige aspekter osv.).

For de forskellige typer af støtteberettigede konferencer er der mulighed for følgende former for fællesskabsfinansiering:

- Eurokonferencer, -kurser, -workshops og -sommerskoler: udgiftskategori (A), (B), (C) og (D);
- Store konferencer: kategori (A);
- Utraditionelle konferencer: Elektroniske konferencer (kategori D), Ph.D.-konferencer (kategori A, B, C og D);

De kontrakter, der underskrives med arrangørerne af konferencerne, overstiger normalt ikke 0,280 mio. EUR og 0,050 mio. EUR for hver begivenhed, der er omfattet af kontrakten. Der vil kun blive tale om højere tilskudsbeløb i velbegrundede tilfælde.

C.2 UDMÆRKELSER FOR FREMRAGENDE FORSKNING

Ved at tildele forskere udmærkelser kan det udvirkes, at disse opnår offentlig anerkendelse for at have opnået fremragende videnskabelige eller teknologiske resultater inden for rammerne af et europæisk forskningssamarbejde. Desuden vil man prisbelønne unge, der har udført et bemærkelsesværdigt videnskabeligt arbejde, samtidig med at de har modtaget undervisning på sekundærtrinnet eller under deres højere uddannelse, hvilket vil kunne stimulere de prisbelønnede til at gå videre i deres bestræbelser til gavn for videnskab og teknologi i Europa fremover og samtidig opmuntre andre unge til at interessere sig aktivt for videnskab og forskning.

Der bliver tale om tre typer af udmærkelser¹⁴:

---

¹⁴ Evalueringsprocedurerne og -kriterierne, herunder deres indbyrdes vægtning, er beskrevet i detaljer i den reviderede håndbog om procedurer til evaluering af forslag til brug for det femte rammeprogram, som er vedtaget af Kommissionen

Descartes-prisen for fremragende videnskabelige og teknologiske resultater gennem forskningssamarbejde på europæisk plan.

Archimedes-prisen for studerende på højere læreanstalter i Europa, der har udviklet videnskabelige eller teknologiske resultater ud fra originale, videnskabelige idéer eller koncepter på områder, der kan bidrage til videnskabelige fremskridt i Europa.

Den europæiske konkurrence for unge videnskabsfolk rettet mod videnskabelige talenter i aldersklassen fra 15 til 20 år.

DESCARTES-PRISEN

Deltagere

Deltagerne i konkurrencen er forskere, som har opnået fremragende videnskabelige eller teknologiske resultater gennem forskningssamarbejde på europæisk plan.

Udvælgelseskriterier

Ansøgninger om Descartes-prisen kan indgives af projektmedlemmerne selv, eller indstillingen kan foretages af en hvilken som helst tredjepart på vegne af projektholdene. Ansøgninger skal indgives af retlige enheder.

Konkurrencen er åben for alle videnskabelige områder, herunder sociale og økonomiske videnskaber.

Projekter, som indsendes til vurdering, skal have været gennemført via et forskningsarbejde på europæisk plan, som involverer forskerhold, der er hjemmehørende i medlemsstater eller associerede stater. Minimumskravet er, at et projekt skal involvere to indbyrdes uafhængige retlige enheder, som er etableret i to forskellige medlemsstater eller i en medlemsstat og en associeret stat.

Evalueringskriterier

Udmærkelser vil blive tildelt de projekter, som på bedste måde demonstrerer:

- **Videnskabelig ekspertise:** I henseende til de opnåede resultaters kvalitet; bidraget til at løse videnskabelige og teknologiske nøglespørgsmål; innovationsgrad og bidrag til den mest avancerede teknologi/videnskab.
- **Merværdi for Fællesskabet:** I henseende til kvaliteten af det tværnationale samarbejde og kombinationen af gensidigt supplerende ekspertise og ressourcer samt resultaternes relevans i forhold til Fællesskabets politikker og prioriteter på områderne forskning og teknologisk udvikling;

Udvælgelse

Der nedsættes et bedømmelsesudvalg. Dette udvalg består af fremtrædende personer fra den akademiske verden, erhvervslivet og det offentlige liv, som dækker det bredest mulige spektrum af videnskabelige discipliner. Bedømmelsesudvalget vil blive bistået af ekspertpaneler. En tredjedel af udvalget udskiftes hvert år.

Tildelingen af Descartes-prisen sker ved en udvælgelsesproces i to trin.

Først bliver alle egnede projekter forelagt de relevante ekspertpaneler. Disse udvælger og foreslår et begrænset antal projekter; de begrundet deres forhåndsvalg, både hvad angår kvalitet og antal, og udarbejder på baggrund heraf en kort rapport om hvert af de udvalgte projekter. Den samlede liste over udvalgte projekter bliver derefter forelagt bedømmelsesudvalget, som beslutter at tildele Descartes-prisen til en eller flere af de nominerede projekter.

Når bedømmelsesudvalget fastlægger, hvor mange priser der skal tildeles, vil det især lægge vægt på udvælgeskriterierne og det tilgængelige budget.

Fællesskabsfinansiering

Priserne vil blive finansieret som " ledsageforanstaltninger". Fællesskabsfinansieringen vil dække:

- Kommissionens tildeling af pengepriser og/eller lignende anerkendelser til de deltagere, som fortjener dem mest. (Pengepriserne tildeles ud fra en forståelse af, at de forventes anvendt til fremme af videnskab og teknologi).
- Omkostningerne i forbindelse med forberedelse og praktisk tilrettelæggelse af tildelingsceremonien med op til 100% af de dermed forbundne omkostninger.

ARCHIMEDES-PRISEN

Deltagere

Deltagerne i konkurrencen er studerende på højere læreanstalter i Europa.

Udvælgeskriterier

Ansøgninger om Archimedes-prisen kan indgives af de studerende selv, eller indstillingen kan foretages af en hvilken som helst tredjepart på vegne af de studerende. Ansøgninger skal indgives af retlige enheder.

Kandidaterne skal være fysiske personer, der (hvis det drejer sig om et hold, gælder reglerne om udvælgeskriterier for alle medlemmer af holdet):

- er borgere i en medlemsstat eller en associeret stat, eller har opholdt sig i Fællesskabet i mindst de seneste fem år; og
- er indskrevet på en tertiær uddannelsesinstitution hjemmehørende i en medlemsstat eller en associeret stat; og
- følger en uddannelse på et universitet (eller lignende højere læreanstalt), der fører til en kandidatgrad eller lignende, og som kvalificerer vedkommende til direkte at påbegynde et ph.d.-studium eller lignende.

For det akademiske år 2000-2001 skal de forelagte videnskabelige og teknologiske resultater være relevante i forhold til et/en af de temaer/udfordringer, som er angivet i indkaldelsen, og skal have opbakning fra en anerkendt, videnskabelig institution. For den anden Archimedes-pris er der udvalgt fire specifikke udfordringer/temaer: "Projekter vedrørende hjælp til handicappede";

"Ørkendannelse og tørke"; "Matematiske modeller til brug i økonomi og samfundsvidenskab"; "Nye lægemidler fra naturlige kilder".

Evalueringsskriterier

Udmærkelser vil blive tildelt de projekter, som på bedste måde demonstrerer:

- **Videnskabelig ekspertise:** I henseende til de opnåede resultaters kvalitet; kreativitet, resultaternes originalitet i henhold til det pågældende tema eller den pågældende udfordring;
- **Europæisk dimension/merværdi for Fællesskabet:** Resultaternes relevans på europæisk plan; projekter, som er i stand til at vise, at de er resultatet af et europæisk samarbejde, vil modtage yderligere anerkendelse.

Udvælgelse

Der vil blive nedsat et bedømmelsesudvalg bestående af fremtrædende personer fra den akademiske verden, erhvervslivet og det offentlige liv, som dækker det bredest mulige spektrum af videnskabelige og teknologiske interesser. Bedømmelsesudvalget vil blive bistået af ekspertpaneler. En tredjedel af udvalget udskiftes hvert år.

Tildelingen af Archimedes-prisen foregår i to trin. Først bliver alle egnede projekter forelagt de relevante ekspertpaneler. Disse udvælger og foreslår på forhånd et begrænset antal af projekterne; de begrundet deres valg, både hvad angår kvalitet og antal og udarbejder på baggrund heraf en kort rapport om hvert af de udvalgte projekter. Den samlede liste over udvalgte projekter bliver derefter forelagt bedømmelsesudvalget, som beslutter at tildele Archimedes-prisen til en eller flere af de nominerede.

Når bedømmelsesudvalget fastlægger, hvor mange priser der skal tildeles, vil de især lægge vægt på udvælgelseskriterierne og det tilgængelige budget.

Fællesskabsfinansiering

Priserne vil blive finansieret som "ledsageforanstaltninger". Fællesskabsfinansieringen vil dække:

- Kommissionens tildeling af pengepriser og/eller lignende anerkendelser; Pengepriserne giver prisvinderne ret til at søge midler til at styrke og udvikle deres fremtidige videnskabelige karrierer, og den vejledende beløbsstørrelse er på 50 000 EUR for hvert projekt.
- Omkostningerne i forbindelse med forberedelse og praktisk tilrettelæggelse af tildelingsceremonien med op til 100% af de dermed forbundne omkostninger.

DEN EUROPÆISKE KONKURRENCE FOR UNGE VIDENSKABSFOLK

Deltagere

Deltagerne er retlige enheder, som gennemfører tilsvarende procedurer på nationalt plan, og unge mennesker, hvis projekter er blevet udvalgt inden for denne ramme.

Konkurrencedeltagerne er unge videnskabsfolk, som har vundet en førstepris i konkurrencer for unge videnskabsfolk på nationalt plan.

Udvælgelseskriterier

Konkurrencedeltagerne udvælges af bedømmelsesudvalgene for deres respektive nationale konkurrencer til at deltage i den europæiske konkurrence med deres projekt. Alle deltagere skal have vundet en førstepris.

Deltagerlandene er medlemsstater, associerede stater og lande, som Kommissionen har indgået en aftale med på regeringsplan vedrørende deres deltagelse i konkurrencen.

Konkurrencen er åben for bidrag fra alle europæiske lande, som afholder konkurrencer for unge videnskabsfolk på nationalt plan. Dog er der kun adgang for de institutioner, der i tilstrækkeligt omfang er i stand til at påvise, i.) at de har afholdt en retfærdig, åben og lige udvælgelse på nationalt plan, ii) at konkurrencen er åben for alle videnskabelige områder, og iii) at institutionen er officielt anerkendt af det relevante ministerium i det pågældende land.

Bidragene vil kun komme i betragtning, såfremt de kommer fra kandidater, der på tidspunktet for afholdelse af den europæiske konkurrence:

- er fysiske personer, udvalgt af en medlemsstat eller en associeret stat;
- er mellem 15 og 20 år gamle;
- ikke har gået mere end ét år på en højere uddannelse;
- har vundet en førstepris i en national konkurrence for unge videnskabsfolk;
- ikke tidligere har deltaget i en europæisk konkurrence, selvom det pågældende projekt ikke er det samme;

Projekter inden for alle videnskabelige områder er berettigede til at deltage. Projekterne kan være udarbejdet af enkeltpersoner eller af hold, som dog højst må være på 3 personer; reglerne vedrørende alder og uddannelseskrav gælder for alle holdets medlemmer.

Evalueringskriterier

Udvælgelsen foregår på basis af **videnskabelig ekspertise**: Originalitet og kreativitet ved identificeringen af og indgangsvinklen til grundproblemstillingen; talent, omhu og grundighed ved udformning og gennemførelse af forskningsprojektet; gennemførelse af projektet fra begyndelse til afslutning; argumentation og klarhed i fortolkning og fremlæggelse af resultaterne;

fremlæggelsen og evnen til at diskutere projektet med bedømmelsesudvalgets medlemmer.

Konkurrencedeltageres alder og uddannelsesniveau tages i betragtning ved anvendelsen af disse evalueringskriterier.

Udvælgelse

Bedømmelsesudvalget evaluerer først alle projekter og opstiller en foreløbig vurderingsliste. Konkurrencedeltagerne skal herefter præsentere deres respektive projekter ved konkurrencen. Bedømmelsesudvalgets medlemmer har således mulighed for at justere deres foreløbige vurdering på baggrund af projektpræsentationerne og yderligere interviews eller diskussioner med konkurrencedeltagerne.

Bedømmelsesudvalget træffer den endelige afgørelse og udsender listen over prisvinderne.

Bedømmelsesudvalget består af videnskabsfolk fra de forskellige deltagerlande og dækker det bredest mulige spektrum af videnskabelige discipliner. En formand udnævnes hvert år. Op til en tredjedel af medlemmerne udskiftes hvert år.

Der findes detaljerede oplysninger vedrørende den praktiske tilrettelæggelse af den europæiske konkurrence for unge videnskabsfolk i reglerne og bestemmelserne for konkurrencen.

Fællesskabsfinansiering

Priserne vil blive finansieret som " ledsageforanstaltninger". Fællesskabsfinansieringen vil dække:

- Kommissionens tildeling af pengepriser og/eller lignende anerkendelser. Ovennævnte beløb fastsættes til: 5 000 EUR for hver af de tre prisvindere; 3 000 EUR for hver af de tre andenprisvindere og 1 500 EUR for hver af de tre tredjeprisvindere.
- Omkostningerne i forbindelse med forberedelse og praktisk tilrettelæggelse af tildelingsceremonien med op til 100% af de dermed forbundne omkostninger.

C.3 FORØGELSE AF OFFENTLIGHEDENS FORSTÅELSE

Med denne aktionslinje vil man øge den almindelige befolkning forståelse af den videnskabelige forskning og teknologiske udvikling, som navnlig udføres under de europæiske forskningsprogrammer og derved bidrager til at fjerne den kløft, der skiller den almindelige befolkning fra videnskaben i dens europæiske dimension. Dette skulle bidrage til at få borgerne i Europa til bedre at forstå, hvilke gavnlige virkninger videnskab og teknologi kan få for dagliglivet, men også grænserne for og de potentielle konsekvenser af forskning og teknologisk udvikling. Denne aktion tager også sigte på at gøre forskerne mere bevidste om de spørgsmål, som den brede offentlighed nærer bekymringer for.

Hvor det er muligt, skal aktiviteterne bygge videre på og supplere nationale aktiviteter.

Deltagere

Deltagerne i denne aktivitet vil være retlige enheder, der er hjemmehørende i en medlemsstat eller en associeret stat, og som beskæftiger sig professionelt med: videnskabelig kommunikation og forøgelse af offentlighedens forståelse; udvikling af politik og forståelse på området forøgelse af offentlighedens forståelse af videnskab og teknologi; og instanser, der beskæftiger sig med upartisk formidling, fremme og anvendelse af afbalanceret, faktuel videnskabelig information. Begrebet "videnskabelig kommunikation" omfatter navnlig medierne, producenter af undervisningsmateriale, videnskabs- og teknologimuseer, leverandører af videnskabeligt relaterede informationstjenester osv.

Kriterier for støtteberettigelse

Aktiviteter, hvortil der ydes støtte: -

- Forslag til tematiske net til udveksling af erfaring, viden, knowhow eller optimal praksis. (Netværkets varighed bør være 2-3 år).

Netværk med deltagelse af mindst fem gensidigt uafhængige partnere, som er etableret i mindst tre medlemsstater eller associerede stater, vil blive foretrukket; mindst en af deltagerne skal være etableret i en medlemsstat.

- Forslag til ledsageforanstaltninger vedrørende afprøvning af optimal praksis, demonstration af nye fremgangsmåder, analyse af metodologier og - i forbindelse med Den europæiske uge for videnskab og teknologi (se nedenfor) - direkte VITEK-demonstrationsaktiviteter over for offentligheden.

Ledsageforanstaltninger med deltagelse af mindst tre gensidigt uafhængige partnere fra mindst tre medlemsstater eller associerede stater vil blive foretrukket; mindst en af deltagerne skal være etableret i en medlemsstat. Ledsageforanstaltninger med færre deltagere kan være støtteberettigede, hvis der gives tilsagn om at skabe resultater, som kan formidles til og bruges af aktører, der ikke deltager i det pågældende projekt.

Evalueringskriterier

Udvælgelsen af de forslag, der tildes fællesskabsstøtte, vil ske efter evaluering i henhold til følgende kriterier, der findes opført i afgørelsen om rammeprogrammet:

- Videnskabelig/teknologisk værdi og innovation;
- merværdi for Fællesskabet og bidrag til EU's politikker;
- bidrag til Fællesskabets sociale målsætninger;
- ressourcer, partnerskab og forvaltning.

Forslagene kan bestå af nye projekter eller initiativer, der er i overensstemmelse med ovenstående kriterier; som et alternativ kan forslagene udvælges med henblik på at sikre vellykkede nationale initiativer en europæisk dimension.

Prioriteter for år 2001

Forslag skal dække mindst et af nedenstående områder: -

• Område 1: Dialog med offentligheden:

Mål: At undersøge mekanismer til at inddrage offentligheden i debatter om videnskabspolitik for at kortlægge, hvordan man kan udnytte erfaringer på tværs af Europa.

Forslagene kan udnytte erfaringer fra initiativer, der er gennemført på lokalt eller nationalt plan, f.eks.:

- Folkehøringer
- Faste rådgivende paneler
- Fokusgrupper
- Borgermøder
- Konsensuskonferencer
- Borgerdialog
- Internetdialog.

Et forslag kan dække et eller alle videnskabelige områder, herunder økonomi og samfundsvidenskab, men skal være af direkte relevans for et ikke-specialiseret publikum.

• Område 2: Mediers og videnskabsformidlers rolle.

Mål: At evaluere mekanismer og kanaler, som formidler videnskabsrelateret information til offentligheden og især unge; at kortlægge optimal praksis og udvikle og demonstrere nye fremgangsmåder til at forbedre formidlingen af videnskabsrelateret information. Den ikke-specialiserede presse, tv, Internettet, videnskabsmuseer og videnskabscentre er de vigtigste målgrupper.

Særlig opmærksomhed skal rettes mod faktorer i de involverede erhverv (- forskere, videnskabsformidlere og -kommentatorer, videnskabsjournalister og - forfattere samt beslutningstagere på det videnskabspolitiske område), som bidrager til at danne holdningen til videnskab og dens rolle i samfundet.

• Område 3: Den europæiske uge for videnskab og teknologi i november 2002

Mål: At demonstrere og gøre rede for videnskabens betydning, brug og anvendelsesmuligheder i de europæiske borgeres dagligdag på en lettilgængelig måde. Der kan stilles forslag på et eller alle videnskabelige områder, herunder

økonomi og samfundsvidenskab, men der skal gøres rede for fordelene ved aktionen på europæisk plan.

Forslag skal omhandle:

- Kulminationen på europæisk plan af de aktiviteter, der er iværksat på nationalt plan i hele Europa (f.eks. samarbejdsprojekter og konkurrencer).
- Iværksættelse af begivenheder eller aktiviteter, som efterfølgende formidles på nationalt plan (f.eks. videnskabsudstillinger, videoer og programmer).
- Iværksættelse af især europæiske begivenheder eller aktiviteter, som ikke har et tydeligt nationalt forum, eller hvis potentiale bedre kan udvikles på tværnationalt plan.
- Aktiviteter, som supplerer Kommissionens egne initiativer om forøgelse af de europæiske borgeres kendskab til målsætningerne for Fællesskabets forskningsprogrammer.

Potentielle kontrahenter, hvis forslag til aktiviteter til støtte for en europæisk uge for videnskab og teknologi er blevet antaget, indbydes til et eller flere samordningsmøder i Bruxelles, inden de endelige kontrakter indgås, for at aftale en gensidigt bindende tidsplan, ugens endelige dato (forventes at finde sted i november 2002) og andre forhold, som kan sikre en vellykket uge. Den samlede forberedelsestid til de foreslåede aktiviteter bør ikke overstige ni måneder.

KOORDINERING MED ANDRE AKTIVITETER

Denne del af programmet vil blive koordineret i nært samarbejde med dertil knyttede foranstaltninger, der gennemføres andre steder i rammeprogrammet, med henblik på at sikre en konsekvent, komplementær fremgangsmåde, navnlig identifikation af videnskabelige og teknologiske områder, hvor målrettede initiativer til forøgelse af offentlighedens forståelse kan være særligt interessante og lovende.

VEJLEDENDE TIDSPLAN¹⁵

Offentliggørelse af indkaldelse	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af første kontrakter	Områder dækket af indkaldelsen	Projekttyper dækket af indkaldelsen	Vejledende budget i % af det samlede budget for indkaldelserne
16/03/99 ¹⁶	02/06/99	Oktober 1999	Alle	Videnskabelige konferencer på højt niveau	20
	01/02/00	Juni 2000	Alle	Videnskabelige konferencer på højt niveau	20
	01/02/01	Juli 2001(*)	Alle	Videnskabelige konferencer på højt niveau	20
	01/02/02	Juli 2002(*)	Alle	Videnskabelige konferencer på højt niveau	11
01/12/99	17/03/00	November 2000	Alle	Descartes-prisen	2
04/12/00	06/04/01	November 2001	Alle	Descartes-prisen	2
03/12/01	05/04/02	November 2002	Alle	Descartes-prisen	2
01/12/99	29/06/00	December 2000	Specifikke temaer	Archimedes-prisen	1.5
04/12/00	29/06/01	December 2001	Specifikke temaer	Archimedes-prisen	1.5
03/09/01	15/03/02	Juni 2002	Specifikke temaer	Archimedes-prisen	1.5
16/03/99	02/06/99	Februar 2000	VITEK-uge, samarbejdsnet	Forøgelse af offentlighedens forståelse	5
15/01/00	15/04/00	Oktober 2000	Alle	Forøgelse af offentlighedens forståelse	4
03/04/01	02/07/01	December 2001	Alle	Forøgelse af offentlighedens forståelse	4
15/01/02	15/04/02	Oktober 2002	Alle	Forøgelse af offentlighedens forståelse	4

NB: (*) Tidligste dato for støtteberettiget begivenhed i den følgende måned.

¹⁵ Den ansvarlige generaldirektør kan fremskynde eller udskyde startdatoen for indkaldelsen af forslag med en måned. I dette tilfælde vil der blive offentliggjort en meddelelse med de nye datoer til potentielle ansøgere i De Europæiske Fællesskabers Tidende på den oprindeligt fastsatte dato for iværksættelsen af indkaldelsen. Kommissionen forbeholder sig retten til ikke at forpligte hele det til rådighed stående budget for de enkelte indkaldelser. Den ansvarlige generaldirektør kan iværksætte en ny indkaldelse af forslag, hvis forslagene fra den første indkaldelse ikke gør det muligt at gennemføre programmets målsætninger.

¹⁶ Der offentliggøres en enkelt indkaldelse, som forbliver åben indtil det endelige evalueringsmøde. Der kan til enhver tid indgives forslag inden denne dato. Disse vil blive evalueret med regelmæssige mellemrum. Modtagelsesfristerne angiver skæringsdatoerne for de evalueringsmøder, der vil blive afholdt.

D. NØGLEAKTION: UDVIKLING AF DEN SAMFUNDSØKONOMISKE VIDENBASE

MÅLSÆTNINGER OG FORSKNINGSTEMAER

Formålet med denne nøgleaktion er at øge vores forståelse af de strukturændringer, der sker i det europæiske samfund, for at klarlægge, hvordan man kan styre disse ændringer og bringe borgerne i Europa til at tage aktivt del i udformningen af deres fremtid. Dette indebærer, at der foretages en analyse af de væsentlige tendenser, som fremkalder disse ændringer, en analyse af forholdet mellem teknologi, beskæftigelse og samfund, ny teknologisk indvirkning på arbejdsvilkårene, en nyvurdering af mekanismerne for deltagelse i den kollektive indsats, og dette på alle magtniveauer, samt at der fastlægges nye strategier for udviklingen for at skabe vækst, beskæftigelse og økonomisk og social samhørighed.

STRATEGI FOR GENNEMFØRELSEN AF NØGLEAKTIONEN

Hovedbestanddelene er følgende:

- * udformning af en overordnet ramme, hvor man definerer de videnskabelige og politiske retningslinjer for forskningens gennemførelse. Forskningstemaerne inden for denne ramme er udarbejdet for at give det videnskabelige samfund et stabilt referencepunkt, der indeholder klare retningslinjer for, hvilke underliggende udfordringer der skal tages op. Denne overordnede ramme udgør ligeledes det grundlag, hvorpå de prioriterede forskningsopgaver for de enkelte indkaldelser udvælges;
- * oprettelse af en dialogmekanisme for forskere, politiske beslutningstagere og Kommissionen. Dette vil omfatte formelle høringsprocedurer og et løbende samspil mellem disse aktører i form af workshops, seminarer og hensigtsmæssig brug af ledsageforanstaltninger og informationsformidling. Dialogen anvendes meget i alle faser af nøgleaktionens gennemførelse: identifikation af forskningsopgaver for de enkelte indkaldelser; opfølgning af forskningsprojekterne; udnyttelse af forskningsresultater samt udarbejdelse af forslag til konkrete politiske løsninger;
- * iværksættelse af indkaldelser af forslag, som er de vigtigste forskningsinstrumenter under denne nøgleaktion. Forskningsopgaverne for de forskellige indkaldelser af forslag er rettet mod spørgsmål, der falder inden for den overordnede ramme, og er styret af dialogen med det videnskabelige samfund og de politiske beslutningstagere;
- * tilrettelæggelse af formidlingsaktiviteter: nøgleaktionens succes afhænger i sidste instans af en effektiv formidling og udnyttelse af forskningsresultaterne. Dette opnås gennem forskellige mekanismer som gruppering af projekter omkring fælles temaer samt udarbejdelse af dokumenter, hvor forslagene til politiske løsninger beskrives for beslutningstagerne. Formidlingen omfatter en række aktiviteter såsom workshops, offentliggørelser og oprettelse af relevante informationsdatabaser.

DELRESULTATER

Gennemførelsen af denne nøgleaktion skal efter planen resultere i:

1. Øget mobilisering af det europæiske forskersamfund inden for samfundsvidenskab og relevante dele af humaniora; øget samarbejde, herunder også i net; og udvikling af de europæiske forskningsinfrastrukturer inden for samfundsvidenskab. Af særlige produkter kan nævnes:
  - en rapport om denne nøgleaktions bidrag til oprettelsen af et europæisk forskersamfund i samfundsvidenskab;
  - oprettelse af en database over igangværende forskning inden for EU om de forskningstemaer, der er omfattet af denne nøgleaktion;
  - evaluering af denne nøgleaktions bidrag til udviklingen af europæiske forskningsinfrastrukturer på det samfundsvidenskabelige område.
2. En europæisering af den samfundsøkonomiske forskning, fremme af forskning i specifikke "europæiske" samfundsøkonomiske emner, forbedring af komparative analyser af lokale, regionale og nationale data. Af særlige projektræsultater kan nævnes:
  - øget forskningsstøtte til vigtige europæiske politikker;
  - bedre integration af samfundsøkonomiske aspekter i FTU-politikker og andre politikker på europæisk plan.
3. Formidling og anvendelse af forskning, herunder en bedre dialog mellem forskere og politikere samt lettere og bedre adgang til resultaterne, som desuden skal være mere brugervenlige og til gavn for Europas borgere¹⁷. Af særlige projektræsultater kan nævnes:
  - lettere adgang til rapporter udarbejdet under nøgleaktionen gennem dokumentationscentre osv.;
  - dokumenter om politiske muligheder, workshops om samspillet mellem forskere og politikere;
  - udarbejdelse af lejlighedsvis, sammenfattende, brugervenlige og ikke jargon-prægede sammendrag af resultater, der kan være af interesse for den brede offentlighed.

TREDJE FORSLAGSINDKALDELSE

Beskrivelse af den tredje indkaldelse

Det Europæiske Råd fastlagde i Lissabon i marts 2000 et nyt strategisk mål for Unionen for det næste tiår: "at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed."

En forudsætning for at nå dette mål er en overordnet strategi, som sigter mod at:

---

¹⁷ Medlemsstaterne vil kunne opnå adgang til de oplysninger, der udarbejdes i forbindelse med denne nøgleaktion, i henhold til artikel 19, stk. 3, i Rådets afgørelse om regler for deltagelse og formidling i henhold til traktatens artikel 130 J.

- Forberede overgangen til en økonomi og et samfund, der er videnbaserede
- Modernisere den europæiske socialmodel, investere i mennesker og bekæmpe social udstødelse.
- Fastholde udsigten til en sund økonomi og positive vækstperspektiver.

Denne indkaldelse støtter disse målsætninger på to måder:

For det første behandles indholdet af den økonomiske og sociale udvikling i Europa med udgangspunkt i borgerne.

For det andet skal den have en strukturerende indvirkning på Europas samfundsvidenskab og mobilisere alle relevante aktører til at opbygge et europæisk forskningsrum inden for samfundsvidenskab og humaniora.

Den tredje indkaldelse og det europæiske forskningsrum inden for samfundsvidenskab og humaniora

Kommissionen iværksatte med sin meddelelse "Mod et europæisk forskningsrum" en omfattende drøftelse af indholdet af Europas forskningspolitikker og den sammenhæng, de skal indgå i. Kommissionen skabte derved også nogle nye, sammenhængende referencerammer for en politisk relevant samfundsøkonomisk forskning. Kortlægning af ekspertise, benchmarkingpolitikker og sammenhæng med nationale initiativer står nu øverst på den FTU-politiske dagsorden i Europa, men det forudsætter input fra Europas samfundsøkonomiske forskersamfund.

Den tredje indkaldelse skal støtte udviklingen af det europæiske forskningsrum ved at strukturere den samfundsøkonomiske forskning og sikre et komparativt perspektiv; ved at fremme udviklingen af infrastrukturer i nøgleaspekter af samfundsvidenskab og humaniora; og ved at løse specifikke opgaver i relation til udviklingen af det europæiske forskningsrum inden for samfundsvidenskab og humaniora.

Strukturen i den tredje indkaldelse

Den tredje indkaldelse består af tre forskellige, men tæt forbundne dele:

- De **tre forskningstemaer** i denne indkaldelse skal bygge på og føre værdi til det arbejde, der udføres under nøgleaktionen, gennem de to første indkaldelser af forskningsforslag; de skal også tage hensyn til resultaterne fra programmet for målrettet samfundsøkonomisk forskning (nedenstående del I).
- Under nøgleaktionen skal man ligeledes udarbejde og integrere data og indikatorsystemer samt indføre fælles **forskningsinfrastrukturer**. For at nå dette mål er en særlig del af indkaldelsen rettet mod udvikling af forskningsinfrastrukturer i samfundsvidenskab og humaniora (nedenstående del II).
- **Særlige støtteaktiviteter** til udvikling af samfundsvidenskab og humaniora i det europæiske forskningsrum (nedenstående del III).

Del I: Tre forskningstemaer

Hvert forskningsemne identificerer en stor forskningsudfordring i henseende til at øge forståelsen af og støtten til den politiske beslutningstagning. Temaerne skal betragtes som forskningens fokus; der er dog ikke tale om vandtætte skotter mellem temaerne, da der i en kompleks, indbyrdes afhængig verden består mange tværgående relationer både i og mellem de emner, som behandles på forskellige niveauer under forskningstemaerne.

Forslagsstillerne tilskyndes derfor til, før de vælger tema, at læse hele arbejdsprogrammet. Forslag kan dække flere af de forskningsspørgsmål, der er beskrevet inden for ét tema, og/eller dele af flere temaer.

Formålet med rammerne af hvert forskningstema er at identificere centrale forskningsmæssige udfordringer og spørgsmål (dvs. *hvilke(t)* emne(r) der skal forskes i), men det er op til forslagsstillerne at specificere den forskningsmæssige fremgangsmåde, de vælger (dvs. *hvordan* de(t) valgte emne(r) behandles). Forslagene skal dog helt entydigt behandle de nedenfor specificerede målsætninger for forskningstemaerne.

Nogle dimensioner er af særlig vigtighed i alle tre forskningstemaer for at øge forståelsen af den aktuelle samfundsøkonomiske og politiske udvikling. Hvis der tages hensyn til disse temaer, vil forskningens sammenlignelighed og relevans blive øget. Forslagene skal derfor i det omfang, det er hensigtsmæssigt, tage hensyn til disse tværgående dimensioner, hvor de er relevante for emnet for forskningsaktiviteten.

Der er tale om følgende dimensioner:

- historiske og kulturelle dimensioner kombineret med et fremadrettet perspektiv
- kønsdimensioner
- emner af relevans for den igangværende udvidelsesproces og integration af forskere fra kandidatlandene i det europæiske forskersamfund
- maksimal sammenlignelighed af de anvendte metodologier og indhentede data
- tværfaglighed i forskningen i overensstemmelse med arten af de(t) behandlede emne(r).

Tema 1: Udvikling af samfundsøkonomiske udviklingsmodeller for Europa

Målsætningen for forskning i dette tema er at undersøge den samfundsmæssige og økonomiske udvikling i Europa, som i videst muligt omfang kombinerer de politiske målsætninger for økonomisk vækst, beskæftigelse, social samhørighed, livskvalitet og bæredygtig udvikling, og hvor der tages hensyn til Europas rige kultur, historie og andre forskelligheder.

Forslagene bør for at opfylde disse målsætninger behandle en eller flere af de nedenfor beskrevne forskningsudfordringer:

Forskningen kan omfatte en evaluering af, hvordan man søger at opfylde ovenstående målsætninger for økonomisk og social udvikling, herunder internationale sammenligninger, i hvilket omfang og på hvilke vilkår disse målsætninger supplerer hinanden, samt uundgåelige trade-offs. Det kan f.eks. være forskning i, hvordan og i hvor høj grad økonomisk vækst og dynamik kan kombineres med samfundsmæssigt fremskridt og begrænsning af ulighed.

Hvordan kan eksisterende samfundsøkonomiske udviklingsmodeller bedst karakteriseres, og i hvilket omfang kan man identificere et begrænset sæt af hovedtyper på en sådan måde, at man skaber en bedre forståelse af udviklingen i økonomien og samfundet. Dette omfatter forskning i, hvordan og i hvilket omfang disse modeller stemmer overens i praksis, og elementerne kan udskilles og ændres; relevansen af forskellige rumniveauer i typologier af denne slags; samt inddragelse af udvidelsen af eksisterende typologier, der er udviklet til særlige formål (f.eks. analyse af velfærdsordninger, innovationssystemer og finansiering af selskaber).

Forskningen kan vedrøre en analyse af hovedforskellene i historiske udviklingsmønstre i Europa, og i hvilken grad disse begrænser eller fremmer de fremtidige muligheder (f.eks. "afhængighed af mønstre"); hvordan sådanne forskelle og de deraf affødte følger for fremtidsmulighederne fungerer på forskellige geografiske niveauer; betydningen af Europas relationer til resten af verden i denne sammenhæng. Analyse og sammenligning af tilfælde, hvor mønstre eller baner er blevet ændret og ny institutioner oprettet, og af, hvad der kan udledes af dette i relation til fremtiden.

Europas socialmodeller er kommet under stigende pres fra de økonomiske, politiske og samfundsmæssige ændringer og også den internationale konkurrence, udviklingen på finansmarkederne, internationale aftaler om handel og investeringer, regulering af servicemarkeder, ændringer i forholdene på arbejdsmarkedet, befolkningens aldring, faldende fødselstal, immigration, tendenser i uligheder og ændringer i samfundets 'køns-kontrakter' - og dette pres vil sandsynligvis fortsætte fremover. Forskningen bør identificere, hvordan sådanne ændringer både i og uden for Europa udgør udfordringer for Europas socialmodel(ler) og identificere og evaluere, hvordan disse udfordringer kan tages op. I denne sammenhæng tilskyndes der til at anlægge et fremtidsperspektiv, hvor man tager udgangspunkt i den seneste udvikling såsom privatisering af infrastruktur og samfundsytelser, økonomisk regulering, ejendomsret til viden og andre ressourcer, offentlig finansiering i fremtiden osv. Den rolle, der spilles af offentlige og private sektorer og det civile samfund, er vigtig i denne sammenhæng.

Der kan foretages evalueringer (herunder kritiske sammenligninger) af nyttigheden i denne sammenhæng af forskellige karakteriseringer af samfundet i henseende til særligt vigtige særtræk (f.eks. "videnssamfund", "det kognitive samfund", "servicesamfund" og risikosamfund"), herunder i hvor høj grad disse indfanger den centrale udvikling i økonomien og samfundet i vor tid og i fremtiden; forskelle i økonomier og samfund i relation til sådanne særtræk.

Der kan forskes i en identifikation af samfundsmæssige og institutionelle vilkår, som er særligt gunstige for indlæring og innovation i et "kognitivt samfund", disses relation til vilkårene i Europa, idet der tages hensyn til en bred definition af innovation, herunder social innovation. Dette kan omfatte emner som videnformidling, social kapital, sociale netværk, de stedse mere multikulturelle samfund, aldring osv. Formel uddannelse og undervisning samt andre former for indlæring i denne sammenhæng kan ligeledes behandles, herunder komparativ, politisk økonomi, og mere generelt samfundskulturelle og kritiske perspektiver for uddannelse og undervisning; der tilskyndes til forskning på både mikro- og makroniveau. Dette omfatter, i hvor høj grad relativt sammenhængende samfund har støttet læring og innovation, og på hvilket geografisk niveau (lokalt, regionalt, nationalt eller kontinentalt) dette fungerer. Sammenligninger mellem europæiske og andre udviklede samfund i henseende til deres støtte til læring og innovation er af særlig relevans.

Der udføres begrebsmæssigt, metodologisk og analytisk arbejde om, hvordan indikatorer kan støtte bedømmelsen af det fremskridt der gennem udviklingsmodellerne er gjort for at opfylde ovenstående mål. Forskningen kan omfatte kritiske vurderinger af nyttigheden af de eksisterende indikatorer i forbindelse med dette formål, og i hvor høj grad der skal udvikles nye indikatorer eller sæt af indikatorer; i hvor høj grad det er ønskeligt at kombinere indikatorer i et eller flere indekser i denne sammenhæng; hvordan sådanne indikatorer kan bruges til politiske formål; vurderinger af hvorfor specifikke indikatorer bruges til politiske formål, og hindringer for indførelsen af nye indikatorer.

I undersøgelsen af disse emner bør følgende aspekter betragtes som relevante i forslagene: historiske analyser; prospektive synspunkter; internationale perspektiver, herunder sammenligninger med udviklingsmodeller i andre regioner i verden; spørgsmålet om at sikre mangfoldighed i Europas kulturer, samfund og økonomier; samt social og miljømæssig bæredygtighed. Følgerne af udvidelsen af EU kan være en vigtig overvejelse i nogle af forslagene. Forskningen kan i hvert tilfælde delvist baseres på sammendrag af tidligere forskning, hvor dette tydeligt har en nytteværdi. Spørgsmålet om komplementaritet mellem ovennævnte forskellige målsætninger og forskningsudfordringer er en vigtig overvejelse i hele dette forskningstema.

Tema 2: Samfundets og den enkeltes velvære: samfundstendenser, følgerne af strukturændringer og teknologisk udvikling

Europa undergår omfattende strukturændringer, f.eks. i relation til arbejdsstyrken, arbejdsmønstre, rumlig og samfundsøkonomisk mobilitet, befolkningens aldring samt ændrede livsstilarter og værdier. Nogle ændringer udgør store udfordringer for den enkelte, familien og samfundet og har stor indvirkning på deres livskvalitet og følelse af velvære.

Målet med forskningen under dette tema er at øge forståelsen af den enkeltes og samfundets velvære som helhed, herunder følelsen af 'velvære' og forskelle i denne følelse på tværs af Europa; at kortlægge, hvordan denne følelse påvirkes af samfundsøkonomiske tendenser og forbedre grundlaget for samfunds- og økonomipolitikker, der fremmer livskvalitet og velvære.

Forslagene bør for at opfylde disse målsætninger omhandle en eller flere af de nedenfor beskrevne forskningsudfordringer:

Forskningen skal øge forståelsen og forbedre vurderingen af den enkeltes og samfundets livskvalitet. Dette omfatter forståelse af de nøglefaktorer og -processer, der ligger bag de forskellige opfattelser af velvære; sammenligninger mellem disse i Europa samt vurdering af deres tendenser over tid er af særlig interesse. I denne sammenhæng kan der arbejdes med at øge forståelsen af de kritiske forhold mellem økonomiske hovedindikatorer og livskvalitet med henblik på at støtte udviklingen af integrerede målinger af disse aspekter.

Forskningen bør identificere de politikker, der mest påvirker velværet, og vurdere sådanne politikkers indvirkning på sidstnævnte. Der kan være tale om politikker vedrørende indkomstfordeling, sygepleje, arbejde og arbejdsmarkeder samt de politikker, der påvirker familie og sociale netværk, kvinder og kønsroller, uddannelse og undervisning og sikkerhed samt byer og lokalmiljø; vægten bør navnlig lægges på EU-politikker vedrørende de forskellige områder. Sammenlignende analyser af 'kvindevenlige' politikker og disses indvirkning på afgørelser vedrørende familiestørrelse og karriereforløb er ligeledes relevante her.

Der kan desuden forskes i det forholdet mellem på den ene side livskvalitet og velvære og på den anden ændringer i institutionernes rolle og i værdier. 'Institutioner' kan fortolkes bredt og omfatte familie (herunder køn), skoler og sociale netværk samt også medier. Der er behov for forskning i mediernes betydning for dannelse af meninger, holdninger og adfærd. I relation til de ændrede værdier kan der forskes i disses betydning for dannelsen af holdninger og adfærd i en historisk og komparativ kontekst, samt de nye værdiers - der f.eks. opstår i forbindelse med de multikulturelle samfund -indvirkning på livskvaliteten.

En naturlig følgevirkning af de hurtige, omfattende strukturændringer er nye mønstre for og opfattelser af trusler og risici. Forskningen bør føre til en bedre identifikation af sårbare grupper og vurdere de deraf affødte ændringer i deres livskvalitet og velvære. Faktorer, som skal underkastes en integreret undersøgelse i denne sammenhæng, omfatter følgerne af økonomisk deregulering, praksis på arbejdspladserne og ændringer i stabiliteten i og institutionaliseringen af livsforløb. I denne sammenhæng kan komparativ forskning bruges til at kortlægge underliggende årsager til og variationer i syndromer som voldelig adfærd og selvmord blandt unge, fremmedhad osv.

Endelig kan forskningen omhandle og kortlægge aspekter af kulturel og social kapital i relation til livskvalitet. Der er af særlig interesse, hvordan man mindsker arven fra generation til generation af ulighed mellem enkeltpersoner og samfundsøkonomiske grupper. Dette forudsætter øget forståelse af denne arvs mekanismer og komparativ forskning i, hvorfor dens betydning varierer i de europæiske lande. Resultaterne af dette arbejde bør ligeledes kunne bruges inden for uddannelses- og undervisningspolitikker og -systemer til at mindske sådanne uligheder.

Inden for **den del af dette arbejdsprogram, der vedrører infrastruktur (del III)**, skal undertema 4 skabe mulighed for specifik støtte til gennemførelsen af dette forskningstema.

Tema 3: Borgerskab, styreformer og dynamikken i europæisk integration og udvidelse

Den europæiske integration og udvidelse skaber debat og handling i relation til borgernes deltagelse i de demokratiske styreformer i Europa, de repræsentative institutioners rolle, menneskerettigheder, ændringer i lovgivningsprocedurer, udformningen af styringsformer på forskellige niveauer og konfliktløsning.

Målsætningen for dette forskningstema er at kortlægge og vurdere hovedproblemer og -muligheder forbundet med integration i en bredere Europæisk Union i relation til borgerne i Europa. Forskning under dette tema bør tage hensyn til den relevante politiske udvikling, herunder den debat, der blev iværksat på regeringskonferencen i Nice i 2004, Chartret for grundlæggende rettigheder, Kommissionens rapport om europæisk borgerskab, Agenda 2000 om udvidelsen og dens opfølgning samt hvidbogen om styreformer.

Forslagene bør for at opfylde disse målsætninger omhandle en eller flere af de nedenfor beskrevne forskningsudfordringer:

Forskningen bør omhandle og kortlægge forholdet mellem repræsentative institutioner (parlamerter) og deltagelsesbaserede procedurer i Europa samt de politiske partiers ændrede rolle, samfundsbevægelser og ikke-statslige organisationer (ngo'er). Faktorer, som er bestemmende for borgernes inddragelse i større økonomiske og politiske beslutninger (f.eks. euroen) og processer (f.eks. regeringskonferencer) bør kortlægges.

Der bør forskes i aspekter af styreformer på flere niveauer, hvor man i hensigtsmæssigt omfang inddrager det lokale, regionale, nationale, europæiske og globale niveau; specifikt i relation til centrale problemer forbundet med sådanne styreformer på politiske områder med blandet ansvarsfordeling (f.eks. sundhed, arbejdsmarkedsnormer, miljø og enheder, der arbejder med organiseret kriminalitet). I denne sammenhæng bør der lægges særlig vægt på europæiske og internationale institutioners ansvarlighed; bedre metoder til bedømmelse af overensstemmelsen mellem politikker på forskellige niveauer og til evaluering af de europæiske traktaters og relaterede internationale aftalers samfundsøkonomiske indvirkning.

Ændringer i de lovgivningsmæssige beføjelser på forskellige niveauer og deres relation til styreaftaler skal vurderes med særlig vægt på følgende forhold: undersøgelse af ændrede opfattelser af offentlige tjenester og interesser, ændrede relationer mellem offentlige og private sektorer, følgerne af sådanne ændringer for de institutionelle systemer samt udformning og gennemførelse af politikker, især på europæisk plan. Komparativ analyse af risikoregulering på tværs af politiske områder og/eller niveauer i henseende til deres effektivitet og legitimitet. Udvikling af forbedrede metoder til evaluering af de samfundsøkonomiske følger af regulering (f.eks. konsekvensanalyse af lovgivningen) i et europæisk perspektiv.

Betydningen af Chartret for grundlæggende rettigheder og dets relationer til bestemmelserne vedrørende europæisk borgerskab skal vurderes i et tværfagligt, komparativt perspektiv. Dette omfatter analyse af juridisk og/i relation til social og kulturel (herunder kønsmæssig) fortolkning af 'rettigheder', hvor der tages hensyn til mediernes betydning for sådanne fortolkninger. Identifikation af nye trusler for

etablerede rettigheder (f.eks. privatliv, den enkeltes integritet) og komparativ evaluering af metoder til overvågning og håndhævelse af loven i tilfælde af overtrædelser af menneskerettighederne.

Forskningen kan vedrøre metoder til at forbedre forebyggelse og tidlig varsling samt løsning af konflikter. Der bør lægges behørig vægt på årsagerne hertil (f.eks. økonomiske, sociale, geopolitiske samt adgang til naturressourcer), og i arbejdet bør der tages hensyn til erfaringer fra internationale, ikke-statslige og andre organisationer. Dette kan omfatte analyse af forskellige former for samarbejde i Europa (f.eks. Euro-Middelhavspartnerskabet, Europa-aftalerne og samarbejdsaftaler med de baltiske lande).

Den nuværende EU-udvidelsesproces er en stor udfordring for europæisk politik. Forskningen bør vedrøre de sociale, økonomiske og kulturelle følger af udvidelsen, både i tiltrædelseslandene og de nuværende medlemsstater, herunder følgerne for velfærdssystemerne og den sociale og økonomiske samhørighed. Problemer med og udsigter for juridisk, administrativ og økonomisk integration i Europa, herunder de nyudviklede demokratiske institutioners funktion samt omstruktureringen af det civile samfund, bør analyseres i et komparativt og historisk perspektiv. En prospektiv analyse af de sociale og økonomiske ændringer i tilknytning til udvidelsen er nødvendig for at udvikle hensigtsmæssige strategier for den kommende integrationsproces; der bør i denne analyse tages hensyn til hhv. makro-, meso- og/eller mikroniveau.

Del II: Udviklingen af europæiske infrastrukturer til komparativ forskning i socialvidenskab og humaniora

I Europa gennemføres samfundsforskningen ofte i en national sammenhæng; desuden er der en relativt kort tradition for samarbejde mellem forskellige fagområder inden for socialvidenskab.

En videreudvikling af en europæisk forskningsinfrastruktur i samfundsvidenskab og humaniora er yderst nødvendig, hvis der skal skabes et europæisk forskningsrum på disse områder, og en forudsætning for at få mobiliseret forskersamfundet inden for socialvidenskaber, så det tager de udfordringer op, som Europa står over for.

Denne del af indkaldelsen skal fremme udviklingen af europæiske infrastrukturer ved at identificere eksisterende svagheder på forskellige områder, f.eks. ved at fremme samarbejdet om udvikling af metodologier, tilvejebringelse af komparative data, adgang til data på tværs af EU, bedre formidling og nyttiggørelse i Europa og kapaciteten til at forvalte komplekse forskningsarbejder.

Når det er muligt, skal indsendte forslag under denne del af indkaldelsen:

- være åbne for andre deltagere under aktivitetens gennemførelse,
- sigte mod at samle ekspertise fra forskellige fagområder inden for socialvidenskab og humaniora,
- være baseret på netværkssamarbejde,

- tage hensyn til undervisningskrav (f.eks. ph.d.-programmer),
- bidrage til integration af forskersamfund fra kandidatlande,
- sigte mod at bevare infrastrukturene efter finansieringens afslutning under denne indkaldelse - og
- integrere og konsolidere andre samfundsøkonomiske forskningsaktiviteter i det europæiske forskningsrum.

Under denne indkaldelses budget er 15-20% af midlerne afsat til finansiering af denne del. Den endelige fordeling mellem undertemaerne afgøres ud fra de indkomne forslags kvalitet og kvantitet og ud fra en sammenhængende, komplementær strategi.

Denne del af indkaldelsen er underinddelt i fire indbyrdes forbundne undertemaer:

1. Aktiviteter til forbedring af adgangen til og effektiviteten af infrastrukturer

Der er behov for en betydelig forbedring af adgangen til en lang række infrastrukturer af relevans for europæisk komparativ forskning inden for samfundsvidenskab og humaniora for at sikre en fuldstændig udnyttelse af den megen information og støtte, der er til rådighed.

Samtidig kan disse infrastrukturer gøres mere effektive gennem en bedre overensstemmelse mellem 'udbud' af og 'efterspørgsel' efter sådanne infrastrukturer i det europæiske forskningsrum.

Aktiviteter under dette undertema skal øge adgangsmulighederne til og tilgængeligheden af infrastrukturer, herunder bedre adgang til dataarkiver, oprettelse af web-portaler, tesaurusser og lignende initiativer.

Aktiviteterne kan desuden vedrøre, hvordan der skabes større overensstemmelse mellem udbud af og efterspørgsel efter infrastrukturer, hvordan de europæiske forskningsinfrastrukturer skabes som netværk, muligheder for at skabe virtuelle infrastrukturer samt undersøgelser af behovet for nye infrastrukturinitiativer.

2. Infrastrukturer til forbedring af metoder til komparativ analyse

Tværnationale og europæiske komparative analyser inden for samfundsvidenskab og humaniora kræver særlige metodefærdigheder, som bør videreudvikles.

Aktiviteter under dette undertema skal øge europæiske samfundsforskeres kapacitet til at gennemføre komparativ, tværfaglig forskning på europæisk plan, og fremme udveksling af ideer om og erfaringer med metodeaspekter i tilknytning til forskellige former for komparativ analyse.

Arbejdet kan vedrøre metodologisk fremgangsmåde med fokus på undervisningsaktiviteter til komparativ forskning, dataharmonisering,

indsamling og anvendelse af kvantitative og kvalitative empiriske data, interkulturelle og sproglige forskelle, stikprøvepraksis osv. Pilotinfrastrukturordninger og andre innovative aktiviteter i tilknytning til målsætningerne for dette undertema er også støtteberettigede.

3 Infrastrukturer til støtte for formidling

Effektiviteten og indvirkningen af europæisk komparativ forskning inden for samfundsvidenskab og humaniora forringes i betydelig grad af den store spredning af formidlingskanaler, hvilket gør det yderst vanskeligt at få et hurtigt, effektivt overblik over de europæiske forskningsaktiviteter.

Dette undertema støtter aktiviteter, der skal sikre en mere effektiv formidling af forskningsresultater, både inden for europæisk samfundsvidenskab og humaniora og mellem forskersamfundet, politikerne og europæiske borgere.

Dette omfatter blandt andet offentliggørelse af kataloger på nettet, søgemaskiner, virtuelle biblioteker, der kan hentes på nettet osv. Pilotinfrastrukturordninger og andre innovative aktiviteter i tilknytning til målsætningerne for dette undertema er også støtteberettigede.

4. Infrastruktur til fremme af forskning i samfundets og den enkeltes velvære i Europa

Aktiviteter under dette undertema skal støtte gennemførelsen af **forskningstema 2 (se del I)**.

Den politiske og offentlige debat om den fremtidige udvikling i EU lider under mangel på komparative data om de europæiske borgeres sociale velvære og livskvalitet.

Aktiviteter under dette undertema skal bidrage til at skabe et teoretisk grundlag for et sådant arbejde og tilvejebringe de indledende empiriske resultater. Forslagene skal ligeledes sigte mod at øge harmoniseringen af eksisterende datakilder og/eller - hvor dette måtte være nødvendigt - skabelse af nye eller supplerende datasæt til støtte for europæisk komparativ forskning under dette forskningstema. På grund af dette forskningstemas tværfaglige karakter bør forslagene bidrage til at forbedre forbindelsen inden for og mellem samfundsvidenskab og humaniora.

Del III: Støtteaktiviteter til fremme af udviklingen af samfundsvidenskab og humaniora i det europæiske forskningsrum

Det europæiske forskningsrum indebærer en række nye udfordringer og muligheder for forskere i samfundsvidenskab og humaniora i forbindelse med ekspertise, programkoordinering, kortlægning af projekter i stor målestok, benchmarking osv. og de deraf affødte politiske ændringer. Denne del af den tredje indkaldelse skal give rettidig, målrettet støtte til alle former for initiativer, som sigter mod at forberede forskersamfundet inden for samfundsvidenskab og humaniora på den udvidede Union.

5-10% af det budget, der er afsat til den tredje indkaldelse, er øremærket til finansiering af denne del, afhængigt af de indkomne forslags kvalitet og antal og ud fra en sammenhængende, komplementær strategi.

For at bidrage til at opfylde de ovenfor beskrevne målsætninger er aktiviteterne under denne tredje indkaldelse opdelt i nedenstående tre indbyrdes forbundne undertemaer:

1. Aktiviteter, der skal øge indvirkningen af eksisterende forskningsaktiviteter i Fællesskabet og medlemsstaterne på udviklingen af det europæiske forskningsrum

Det europæiske forskningsrum forudsætter fuldstændig anvendelse af princippet om komplementaritet mellem EU-aktiviteter og medlemsstaternes forskningsindsats. Samfundsvidenskab og humaniora er ingen undtagelse fra dette krav. Der er behov for mekanismer til at øge komplementariteten mellem EU's og medlemsstaternes programmer, at identificere, fremme og skabe forbindelse mellem ekspertisecentre inden for samfundsvidenskab og humaniora i hele Europa og at bringe styringskapaciteten inden for forskning i samfundsvidenskab og humaniora i Europa op på det niveau, som det europæiske forskningsrum kræver.

Forslag under dette undertema kan vedrøre emner som dannelse af supplerende synergi på tværs af det målrettede samfundsøkonomiske forskningsprogram og nøgleaktionsprojekter (afsluttede og igangværende) og forøgelse af mulighederne for at udnytte programmets resultater; udvikling af tættere forbindelse og supplerende synergi mellem nøgleaktionen og nationale eller regionale programmer på områder af gensidig interesse; etablering af bedre vilkår for hurtig, effektiv formidling af viden, der er skabt gennem nøgleaktionens forskning, til de forskellige målgrupper (f.eks. gennem systematisk screening af resultater og udvikling af måder til at levere den nyeste viden på en hensigtsmæssig måde til fora som politikere, erhvervsfolk, interessegrupper, nysgerrige borgere osv.).

2. Aktiviteter, som skal øge effektiviteten af samfundsvidenskab og humaniora i det europæiske forskningsrum

En række specifikke aktiviteter skal forbedre mulighederne for, at forskersamfundene inden for samfundsvidenskab og humaniora kan udvikle sig effektivt i det europæiske forskningsrum.

Aktiviteter, hvortil der ydes støtte under dette undertema, kan navnlig omfatte kortlægning af forskningsarbejde og -målsætninger; vurdering af måder og midler til at sikre offentlig støtte til samfundsvidenskab og humaniora; fremme af informationsudveksling mellem finansieringsorganer og forskersamfund; udvikling af benchmarks til forskningspolitik vedrørende samfundsvidenskab og humaniora; gennemførelse af større integration mellem forskersamfund fra samfundsvidenskab og humaniora i Europa.

3. Aktiviteter, som skal strukturere samfundsvidenskab og humaniora i det europæiske forskningsrum

Struktureringen af det europæiske forskersamfund inden for samfundsvidenskab og humaniora kræver, at der gøres en særlig indsats for at forbedre kapaciteten til at gennemføre større forskningsarbejder på tværs af fag og grænser.

Dette undertema skal støtte aktiviteter, der styrker og opbygger fælles styringsplatforme for fremtidige forskningsaktiviteter ved at samle intellektuel og administrativ kapacitet på en hensigtsmæssig måde.

GENNEMFØRELSE AF DEN TREDJE INDKALDELSE

Nøgleaktionen og den tredje indkaldelse gennemføres i form af **FTU-projekter, tematiske net, ledsageforanstaltninger og samordnede aktioner.**

Inden for disse gennemførelsesformer betragtes FTU-projekter og tematiske net som særligt velegnede til de tre forskningstemaer (del I) under denne indkaldelse. Delen om infrastruktur (del II) bør ligeledes gennemføres gennem FTU-projekter og tematiske net, men ledsageforanstaltninger kan også bruges, hvis de er særligt velegnede i henseende til arten af det arbejde, der skal gennemføres. Inden for disse gennemførelsesformer betragtes FTU-projekter og tematiske net som særligt velegnede til de tre forskningstemaer (del I) under denne indkaldelse. Delen om infrastrukturer (del II) bør ligeledes gennemføres med FTU-projekter og tematiske net, men ledsageforanstaltninger kan også bruges, hvis de er særligt velegnede i henseende til arten af det arbejde, der skal gennemføres. Lige som for aktiviteterne til forberedelse af det europæiske forskningsrum (del III) bør alle gennemførelsesformer anvendes på grund af de mange forskelligartede opgaver, der skal løses. Det forventes dog, at de fleste aktiviteter under denne del af indkaldelsen gennemføres i form af ledsageforanstaltninger.

Lige som for aktiviteterne til forberedelse af det europæiske forskningsrum (del III) bør alle gennemførelsesformer anvendes på grund af de mange forskelligartede opgaver, der skal løses. Det forventes dog, at de fleste aktiviteter under denne del af indkaldelsen gennemføres i form af ledsageforanstaltninger.

Mens der ikke er særlige bestemmelser for forslagernes størrelse under de forskellige gennemførelsesformer, bør det bemærkes, at 'ledsageforanstaltninger' i sig selv betyder, at forslag, som udnytter denne gennemførelsesform, normalt er meget mindre i omfang end FTU-forslag.

Denne nøgleaktion vil være åben for deltagelse af forskere fra tredjelande og associerede lande som specificeret i reglerne for deltagelse i afgørelsen, der vedtages i henhold til artikel 130 J i traktaten, og som således supplerer aktiviteterne i det horisontale program "Befæstelse af EF-forskningens internationale rolle".

Evalueringskriterier

Udvælgelsen af forslag til FTU-projekter, tematiske net og ledsageforanstaltninger, der skal finansieres, samt støttebeløbets størrelse vil ske i henhold til de overordnede kriterier på grundlag af følgende specifikke kriterier:

- videnskabelig kvalitet og innovation;

- merværdi for Fællesskabet og bidrag til EU-politikker;
- økonomisk udvikling og VITEK-muligheder (forsvarligheden af driftstrategierne, det foreslåede projekts strategiske virkninger, forsvarligheden af formidlingsstrategierne);
- ressourcer, partnerskab og forvaltning.

Desuden udvælges forslag ud fra deres bidrag til de forskningsopgaver, der er beskrevet i indkaldelsen, og nøgleaktionens strategiske mål og indbyrdes forbundne temaer. Kriterier om *videnskabelig ekspertise* vil omfatte en vurdering af teorien og metodologien, forslaget klarhed og partnerskabets kvalitet. En detaljeret forklaring og nærmere beskrivelse af alle kriterier findes i *evalueringshåndbogen*.

VEJLEDENDE TIDSPLAN¹⁸

Off.gørelse af indkald.	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af de første kontrakter	Forskningsområder omfattet af indkaldelserne	Type af projekter omfattet af indkaldelserne	Vejledende budget i % af det samlede budget til indkaldelserne
16/03/99	02/06/99	Januar 2000	Se forskningsopgaver, første indkaldelse	FTU-projekter, tematiske net	18
15/01/00	28/06/00	Juni 2001	Specifikke forskningsopgaver	FTU-projekter, tematiske net	33
24/07/01 ¹⁹	15/01/02	Oktober 2002	Specifikke forskningsopgaver	FTU-projekter, tematiske net, infrastruktur, ledsageforanstaltninger	40

KOORDINERING INDEN FOR DET FEMTE RAMMEPROGRAM OG MED ANDRE INITIATIVER

Koordinering inden for det femte rammeprogram: Samfundsøkonomisk forskning får støtte fra både særprogrammerne og under denne nøgleaktion. Under særprogrammet "Menneskeligt forskningspotentiale" koordinerer og støtter man de samfundsøkonomiske forskningsaktiviteter under særprogrammerne gennem indsamling og formidling af relevante oplysninger med henblik på at sikre, at der

¹⁸ Den ansvarlige generaldirektør kan fremskynde eller udskyde startdatoen for indkaldelsen af forslag med en måned. I dette tilfælde vil der blive offentliggjort en meddelelse med de nye datoer til potentielle ansøgere i De Europæiske Fællesskabers Tidende på den oprindeligt fastsatte dato for iværksættelsen af indkaldelsen. Kommissionen forbeholder sig retten til ikke at forpligte hele det til rådighed stående budget for de enkelte indkaldelser. Den ansvarlige generaldirektør kan iværksætte en ny indkaldelse af forslag, hvis forslagene fra den første indkaldelse ikke gør det muligt at gennemføre programmets målsætninger.

¹⁹ Denne indkaldelse omfatter ligeledes ledsageforanstaltninger.

konstant tages hensyn til disse programmets samfundsøkonomiske dimension. Med henblik på blandt andet at skabe et godt grundlag for fremtidige aktiviteter inden for den samfundsøkonomiske forskning udarbejdes der under det horisontale program en årlig rapport om samfundsøkonomisk forskning inden for det femte rammeprogram. Særprogrammerne leverer alle de nødvendige oplysninger for udarbejdelsen af disse årsrapporter til det horisontale program. Koordineringsaktiviteterne sigter også på at sikre komplementaritet mellem de indirekte foranstaltninger inden for det horisontale program. Aktiviteterne under nøgleaktionen vil blive koordineret gennem gruppering af de indirekte foranstaltninger omkring fælles forskningsmålsætninger og temaer med henblik på at udnytte synergien og styrke de forskningsmæssige resultater.

Koordinering i forhold til andre af Fællesskabets forskningsprogrammer og andre europæiske forskningssammenhænge: Koordineringen vil også finde sted i forhold til andre af Fællesskabets forskningsrelaterede instrumenter såsom COST-aktiviteterne inden for samfundsvidenskab eller fællesskabsprogrammerne inden for almen og faglig uddannelse samt ungdom. Den vil hovedsagelig bestå af en identificering af fælles forskningstemaer og –prioriteter; udveksling af oplysninger om de udførte aktiviteter med henblik på at undgå dobbeltarbejde; identificering af komplementære aktiviteter, der kan offentliggøres samlet, samt anvendelse i forbindelse med politisk beslutningstagning.

E. STØTTE TIL UDVIKLINGEN AF VIDENSKABS- OG TEKNOLOGIPOLITIKKER I EUROPA

Denne aktionslinje omfatter to aktiviteter: strategisk analyse af specifikke politiske spørgsmål; og et fælles grundlag for videnskabs- teknologi- og innovationsindikatorer.

MÅL

Disse aktiviteter udgør en fleksibel tjeneste for beslutningstagerne med hensyn til udviklingen af VITEK-politikker i Europa, idet de aktiviteter, der udføres på nationalt og internationalt plan, underbygges og suppleres. De vil bidrage til en åben dialog og fremme fortsatte, gensidige udvekslinger mellem beslutningstagere og forskere om VITEK-politiske udviklinger og bestå i at indsamle, analysere og udarbejde politisk relevante data og oplysninger.

E.1 STRATEGISK ANALYSE AF SPECIFIKKE POLITISKE SPØRGSMÅL (STRATA)

Specifikke mål

Målet for denne aktivitet er, at forskere og politiske beslutningstagere inden for forskning, teknologiudvikling og innovation (FTUI) igennem dialog skal forbedre effektiviteten af den europæiske politiske udviklingsproces på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan tillige med samspillet med andre relaterede politikker. Det er hensigten at skabe en dialog om nyt og/eller relevant akademisk arbejde, at udvikle FTUI-politiske muligheder og skabe grobund for god praksis.

DELRESULTATER

- For Europa: velovervejede FTUI-politiske muligheder og god praksis til forbedring af effektiviteten inden for videnskabs-, teknologiudviklings- og innovationssystemer i Europa.
- For deltagerne i det europæiske forskningsrum: konsoliderede FTUI-politiske muligheder for alle aktivitetsniveauer inden for videnskabs- og teknologiudviklingspolitikker samt tilhørende politikker som enkeltelementer i det europæiske forskningsrum;
- For politiske beslutningstagere inden for videnskab, teknologi og innovation: benchmarking af politikker og identificering af god, bedste og hensigtsmæssig praksis inden for FTUI
- For ophavsmænd til offentlige politikker: analyse af nye FTUI-politiske spørgsmål med udvikling af tilhørende politiske muligheder og konsekvenser for specifikke spørgsmål eller samfunds- eller økonomiske aktivitetssektorer.
- Specifikke tjenester til det FTUI-politiske samfund med åben udveksling af synspunkter, bredere koordinering og/eller udvikling af politikker og beslutningstagning på alle niveauer.
- Specifikke analyser af specifikke politiske spørgsmål gennem faglig gennemgang i ekspertgrupperne.

PRIORITETER

Meddelelsen "Mod et europæisk forskningsrum" er startskuddet til en debat om vigtige prioriteter for europæisk forskning. Denne aktivitet bringer denne debat videre i forbindelse med de projekter inden for denne aktivitet, der allerede er iværksat (se http://www.cordis.lu/improving/src/hp_sstp.htm). Derfor fokuseres der inden for denne aktivitet på følgende:

(i) Udvikling af politikker til FTUI-systemet

Videnskab, forskning, teknologiudvikling og innovation anerkendes i stigende omfang som nøglekomponenten bag økonomisk vækst og samfundsudvikling. Men sammenhængen mellem videnskab på den ene side og erhvervslivet eller samfundet og dets institutioner på den anden er ofte ikke særlig veludbygget. Ordninger til fremme af mobiliteten inden for viden, oprettelse eller udvikling af formidlings- eller støtteinstitutioner, der giver mulighed for strukturelle ændringer af systemet, og som opererer i forskellige sammenhænge (såsom regionale, nationale, overnationale og globale) med forskellige effektivitet skal sammenlignes, måles og optimeres. Nøgleelementerne i brugen af den nye informations- og telekommunikationsteknologi skal tilpasses og anvendes i sammenhængen, hvis Europa skal kunne bevare sin vidensbaserede industri.

(ii) Politikker for tilskyndelse til investering i ressourcer til FTUI

Direkte offentlige investeringer i forskning har understreget behovet for at skabe et bedre finansielt og lovgivningsmæssigt grundlag for investering i forskning på alle planer. Begrænsede forskningsbudgetter, infrastrukturer, menneskers mobilitet og viden, produkters og lovgivningens øgede kompleksitet, belønninger for at tage en risiko, karriere- og bonusstrukturer og kortere tidshorisonter for indførelse af teknologi er alle forhold, der kræver en nærmere cost/benefitanalyse af de langsigtede samfundsøkonomiske mål.

(iii) Videnskab og forvaltning: indvirkning på andre politikker

Tendensen i retning af en åben og gennemsigtig forvaltning betyder, at det offentlige og private virksomheders politikker i stadig højere grad påvirkes af videnskabelige faktorer. Den systematiske udveksling af videnskabelig rådgivning under udformningen af den offentlige politik er et nyt træk ved den offentlige forvaltning. Dette kræver en bedre forståelse af politikker og processer i deres systemiske sammenhænge, og det samme gælder de skiftende institutionelle sammenhænge, hvori de fungerer. Der kan ske forbedringer af udvekslingen af god praksis mellem offentlige myndigheder, store FTUI-investorer, politiske beslutningstagere, samfundet og videnskaben med henblik på at forbedre synergien og mindske spændingerne, samtidig med at man tydeligt identificerer videnskabens rolle og dækningsområde i sådanne politikker. Vigtige områder af europæisk interesse og mulig analyse omfatter forbrugerbeskyttelse, intellektuel ejendomsret, etiske spørgsmål og følger af bioteknologien, fremkomsten af elektronisk handel (E*Europe), miljøbelastning, fælles forsvar og sikkerhed samt udvidelsen, mens andre specifikke spørgsmål kan tages op af regionale grupper eller enkeltstater.

(iv) Forbedret politisk koordinering inden for det europæiske videnskabssystem

"Det europæiske videnskabssystem" består af akademiske og offentlige forskningscentre, forsknings-, udviklings- og innovationsaktiviteter finansieret direkte af erhvervslivet, nogle filantropiske fonde, infrastruktur og videnskabelse gennem uddannelsessystemet og indsættelse af kvalificerede ressourcer. Disse elementer danner ofte effektive klynger på lokalt og regionalt plan; men det er samspillet mellem disse systemer på alle niveauer op til det fælleseuropæiske plan, der kan føre til store effektivitetsforbedringer ved en bedre udnyttelse af viden. En bedre forståelse af fælles politiske mål og mekanismer, der fører til en bedre koordinering af det videnskabelige system, forvaltningen af det og relevante, tilknyttede politikker på alle niveauer er et vigtigt skridt i retning af at fremme den gradvise udvikling af et effektivt system og dermed forbedre den europæiske ydeevne.

GENNEMFØRELSE

Denne aktivitet vil sikre en åben dialog med eksperter, politiske beslutningstagere og formidlere inden for videnskabs-, teknologiudviklings- og innovationspolitik og med lignende aktører inden for tilsvarende politikområder med følgende hovedfunktioner:

- Støtte til udveksling af erfaringer og gensidig uddannelse ved at samle politiske beslutningstagere og eksperter i emner vedrørende udformning og gennemførelse af politik på alle planer samt mellem de enkelte niveauer;
- Analyse og syntese, udvikling af viden og forståelse af problemer og muligheder, der er vigtige for videnskab og teknologi set fra et europæisk perspektiv samt udnyttelse af denne viden over for politiske beslutningstagere på forskellige niveauer inden for videnskab og teknologi.

Denne aktivitet vil blive gennemført i form af tematiske net, ledsageforanstaltninger og ekspertgrupper.

De tematiske net vil samle forskningsorganisationer fra forskellige lande og, hvor dette er hensigtsmæssigt, politiske beslutningstagere og andre interesserede parter, og vil lægge vægt på at frembringe resultater, der kan bruges i en politisk sammenhæng. Der gennemføres endvidere en åben indkaldelse af tilbud om ledsageforanstaltninger, der skal bidrage til opnåelsen af de mål, der beskrives ovenfor.

Kommissionen kan indkalde ekspertgrupper om specifikke politiske emner efter behov. Eksperterne vil blive hentet fra en liste, der udarbejdes på grundlag af en indkaldelse af forslag, som blev offentliggjort i EF-Tidende (EFT C120 af 1.05.1999).

EVALUERINGSKRITERIER

Udvælgelseskriterierne vil favorisere forslag, der er fokuseret på nye eller nyligt fremkomne spørgsmål og politiske tendenser, idet man samler en kritisk masse af forskellige faglige indfaldsvinkler og/eller aktører inden for en sammenhængende VITEK-politikorienteret fremgangsmåde. Forslagene vil skulle påvise den foreslåede aktivitets relevans og merværdi for den fremtidige udvikling af videnskabs- og teknologipolitikker i Europa.

Dermed skal de implicit være rettet mod Fællesskabets sociale og økonomiske målsætninger og vil derfor ikke blive evalueret separat i forhold til disse kriterier. Mere specifikke udvælgelses- og tildelingskriterier kan defineres for ledsageforanstaltninger i overensstemmelse med foranstaltningens art.

KOORDINERING MED ANDRE AKTIVITETER

Der vil blive sørget for konsekvens og komplementaritet i forhold til aktioner under de øvrige særprogrammer og Institutet for Teknologiske Fremtidsstudier for at skabe gensidige fordele og synergi gennem koordinering og anvendelse af harmoniserede instrumenter og en fælles fremgangsmåde til formidling af resultater.

VEJLEDENDE TIDSPLAN²⁰

Off.gørelse af indkald.	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af første kontrakter	Områder dækket af indkaldelsen	Projekttyper dækket af indkaldelsen	Vejledende budget i % af det samlede budget til indkaldelserne
16/03/99	02/06/99	01/10/99	Alle	Tematiske net	18
16/03/99	Indtil 02/06/99	4 måneder efter evalueringen	Alle	Undersøgelser osv.	7
01/03/00	05/06/00	01/11/00	Alle	Tematiske net	25
01/03/00	Indtil 31/01/01 ²¹	4 måneder efter evalueringen	Alle	Undersøgelser osv.	9
01/02/01	Indtil 17/12/01 ²²	November 2001	Alle	Undersøgelser osv.	16

²⁰ Den ansvarlige generaldirektør kan fremskynde eller udskyde startdatoen for indkaldelsen af forslag med en måned. I dette tilfælde vil der blive offentliggjort en meddelelse med de nye datoer til potentielle ansøgere i De Europæiske Fællesskabers Tidende på den oprindeligt fastsatte dato for iværksættelsen af indkaldelsen. Kommissionen forbeholder sig retten til ikke at forpligte hele det til rådighed stående budget for de enkelte indkaldelser. Den ansvarlige generaldirektør kan iværksætte en ny indkaldelse af forslag, hvis forslagene fra den første indkaldelse ikke gør det muligt at gennemføre programmets målsætninger.

²¹ Der er offentliggjort en indkaldelse, som forbliver åben indtil 31/01/01. Denne indkaldelse vil da blive erstattet af indkaldelsen af 01/02/01 under hensyntagen til Kommissionens meddelelse "Mod et europæisk forskningsrum" KOM(2000)6.

Forslag kan indsendes på et hvilket som helst tidspunkt inden 31/01/01. De vil blive evalueret med mellemrum afhængigt af antal indkomne forslag, dog mindst hver 3. måned.

²² Der vil blive offentliggjort en indkaldelse den 01/02/01, som forbliver åben indtil 17/12/01. Denne indkaldelse erstatter indkaldelsen af 01/03/00 og er baseret på denne reviderede arbejdsplan under hensyntagen til Kommissionens meddelelse "Mod et europæisk forskningsrum" KOM(2000)6. Der kan til enhver tid indsendes forslag frem til 17/12/01. Disse vil blive evalueret med regelmæssige

01/02/01	01/06/01	November- december 2001	Alle	Tematiske net	25
----------	----------	----------------------------	------	---------------	----

---

mellemrum, som afhænger af antallet af modtagne forslag, dog mindst hver sjette måned. Den første evaluering finder sted i juli 2001 på grundlag af forslag, der er modtaget før 01/07/01.

E. 2 ET FÆLLES GRUNDLAG FOR VIDENSKABS-, TEKNOLOGI- OG INNOVATIONSINDIKATORER

DELRESULTATER

De specifikke produkter omfatter²³:

- rapporter om europæiske videnskabs- og teknologiindikatorer og andre tematiske rapporter;
- et sammenhængende og sammenligneligt sæt af europæiske videnskabs- og teknologiindikatorer;
- regelmæssig offentliggørelse på Internet af oplysninger udarbejdet under denne aktion.

PRIORITETER

Denne anden type af aktiviteter omfatter udarbejdelse af relevante og sammenlignelige indikatorer på forskellige niveauer (regionalt, nationalt, europæisk, verdensplan), der er nødvendige for udformningen, koordineringen og vurderingen af FTU-strategier i Europa. Denne aktivitet skal udføres i samarbejde med EU's Statistiske Kontor og Kommissionens relevante tjenestegrene og skal gradvis føre til etablering af en fælles, europæisk base af indikatorer for videnskab, teknologi og innovation. Aktiviteterne vil omfatte følgende områder:

Europæiske indikatorer for videnskab, teknologi og innovation: Dette omfatter koordinering, finansiering og kontrol af det arbejde, der er nødvendigt for at omdefinere, harmonisere, udarbejde og videreformidle hensigtsmæssige indikatorer, der dækker Unionen og de vigtigste tredjelande med henblik på at stille et sæt sammenhængende indikatorer og de dertil hørende metadata til rådighed. Temaerne omfatter indikatorer for videnskab og teknologi og nogle indikatorer for VITEK.

Undersøgelser vedrørende nye indikatorer for nye forsknings- og innovationspolitikker: Dette omfatter undersøgelser med henblik på at udtænke, vurdere gennemførligheden af og udvikle nye koncepter for mulige indikatorer inden for et begrænset antal områder. Disse vil blive udvalgt blandt de indikatorer, som de politiske beslutningstagere på VITEK-området og eksperter inden for indikatorer (for eksempel VITEK-indikatorer for tjenesteydelser, nye indikatorer for menneskelige ressourcer, herunder indikatorer for uddannelsesniveau, køn og mobilitet osv.).

Det er navnlig vigtigt, at disse aktiviteter er relevante for den nye diskussion om forskningspolitik, der udspringer af Kommissionens meddelelse "Mod et europæisk forskningsrum" og af Det Europæiske Råds møder i Portugal i marts og juni 2000.

Med dette in mente og med henblik på at bidrage til udviklingen af nye indikatorer og nye analysemetoder for VITEK-indikatorer, hvori der tages højde for behovene

---

²³ Medlemsstaterne vil kunne opnå adgang til de oplysninger, der udarbejdes i forbindelse med denne nøgleaktion, i henhold til artikel 19, stk. 3, i Rådets afgørelse om regler for deltagelse og formidling i henhold til traktatens artikel 130 J.

hos de politiske beslutningstagere inden for videnskabs- og teknologipolitik i Europa, vil følgende temaer blive gjort til genstand for en indkaldelse af forslag:

Tema 1: Nye indikatorer for det europæiske forskningsrum

Målet er at udvikle nye VITEK-indikatorer, der er nyttige til analyse af udviklingen inden for det europæiske forskningsrum, herunder for eksempel nye indikatorer og kvantitative metoder, der er nødvendige for benchmarking af nationale forskningspolitikker; nye indikatorer, der er nødvendige for en analyse af VITEK-indsatsen og -resultaterne i medlemsstaterne, regionerne og de vigtigste forskningsaktører; samt indikatorer, der er nødvendige for at vurdere forskningens og innovationens betydning for konkurrenceevnen, beskæftigelsen og samhørigheden i forbindelse med et vidensbaseret samfund.

Tema 2: Sammenkædning af indikatorer for VITEK, innovation og økonomiske resultater

Gennem en bedre udnyttelse af de forskellige kilder for tilgængelige data skal forskningen søge at udvikle sammenhængen mellem forskellige typer af indikatorer til analyse af samspillet mellem FoU, innovation samt økonomiske og kommercielle aktiviteter inden for de enkelte virksomheder, universiteters forskningscentre osv., samtidig med at medlemsstaternes regler for sådanne datas fortrolighed overholdes. Resultaterne skal gøre det lettere at foretage en komparativ analyse af resultaterne for VITEK- og innovationsaktører rundt om i de forskellige europæiske lande.

Tema 3: Indikatorer for dynamik, inertie og effektivitet inden for forsknings- og innovationssystemer og -politikker i Europa

Målet er at forbedre brugen af indikatorer for kvantitative analyser af faktorer bag forandring og inertie i den langsigtede udvikling af FoU- og innovationssystemer og -politikker på europæisk, nationalt og regionalt plan. Der er tale om udvikling af indikatorer til en styrkelse af en analyse af den samtidige udvikling af uddannelsessystemet, forsknings- og innovationssystemet og det industrielle system samt effektiviteten af de forskellige politikker og instrumenter, der har betydning for de europæiske økonomiers konkurrenceevne og innovationsevne.

Tema 4: Nye metoder og indikatorer for en kvantitativ analyse af VITEK

Målet med dette tema er at udvikle nye indikatorer og nye metodologiske og kvantitative metoder med henblik på at forbedre vurdering, sammenligning og prognostisering af forsknings- og innovationspolitikker i Europa. Af eksempler på forskningsspørgsmål, som kan tages op, kan nævnes bedre sammenhæng mellem indikatorer (f.eks. demografiske, uddannelsesmæssige og menneskelige ressourcer inden for VITEK) eller mellem nomenklaturer (f.eks. videnskabs-, teknologi- og erhvervsklassifikationer) eller måling af nye udviklingstendenser inden for rammerne af vidensøkonomien (f.eks. start af teknologivirksomheder, utilsigtede sidegevinster ved teknologien, vidensintensive tjenester, nye finansieringsmetoder til forskning og innovation osv.). Forskningen kan vedrøre udvikling af nye indikatorer eller nye metoder til udnyttelse af eksisterende VITEK-statistikker og indikatorer samt forbedring af deres kvalitet og sammenlignelighed (med hensyn til begrebsramme, standarder,

statistiske metoder, nomenklaturer, klassificeringer, opdelinger) samt udvikling af praktiske værktøjer til brug ved indsamling af VITEK-data.

GENNEMFØRELSE

Opbygning, omdefinering og ajourføring af VITEK-indikatorer: I en pilotfase vil indikatorerne blive indsamlet fra det materiale, der findes i forskellige europæiske, internationale, nationale eller private institutioner. Kommissionens tjenestegrene vil sørge for kontakter til forskellige nøgleaktører på indikatorområdet (OECD, medlemsstaterne) for at harmonisere og ajourføre indikatorerne, navnlig de traditionelle FTU- og innovationsindikatorer. I udviklingsfasen vil det tilgængelige indicatorsæt blive udbygget både gennem bestræbelser på at forbedre traditionelle indikatorer og ved udarbejdelse og indførelse af nye indikatorer.

Iværksættelse af undersøgelser vedrørende nye indikatorer for nye politikker: Denne anden del omfatter de nødvendige foranstaltninger til udformning og udvikling af nye VITEK-indikatorer, til opnåelse af en bedre kvantitativ analyse af europæiske forsknings- og innovationssystemer samt en bedre forståelse af de nye spørgsmål, der opstår på europæisk plan. Formålet er ligeledes at udvikle den europæiske ekspertise inden for kvantitative analyser og indikatorer for VITEK og innovation gennem støtte til nyttige samarbejdsordninger på området. Endvidere vil der blive udarbejdet horisontale og tematiske rapporter (f.eks. en fortsættelse af den europæiske rapport om VITEK-indikatorer, en statistik-CD-ROM).

Aktiviteterne vil blive gennemført i form af FTU-projekter, tematiske net og nedenstående ledsageforanstaltninger:

- levering af tjenester til opbygning af et fælles grundlag af VITEK-indikatorer;
- undersøgelser og feasibilityundersøgelser af specifikke emner med henblik på den første udformning og udvikling af nye indikatorer samt opnåelse af analytisk indsigt;
- tekniske støtteaktiviteter vedrørende koordinering.

EVALUERINGSKRITERIER

Udvælgelsen af forslag til FTU-projekter og tematiske net, der skal finansieres, samt støttebeløbets størrelse vil ske i henhold til de overordnede kriterier på grundlag af følgende specifikke kriterier:

- videnskabelig kvalitet og innovation;
- merværdi for Fællesskabet og bidrag til EU-politikker;
- økonomisk udvikling og VITEK-muligheder (forsvarligheden af driftstrategierne, det foreslåede projekts strategiske virkninger, forsvarligheden af formidlingsstrategierne);
- ressourcer, partnerskab og forvaltning.

Kriteriet om videnskabelig ekspertise vil omfatte en vurdering af teorien og metodologien, forslagens klarhed og partnerskabets kvalitet. En detaljeret forklaring og nærmere beskrivelse af alle kriterier findes i evalueringshåndbogen.

KOORDINERING MED ANDRE FTU-PROGRAMMER INDEN FOR DET FEMTE RAMMEPROGRAM

Der vil blive sørget for konsekvens og komplementaritet i forhold til aktioner under de øvrige særprogrammer og Institut for Teknologiske Fremtidsstudier for at skabe gensidige fordele og synergi gennem koordinering og anvendelse af harmoniserede instrumenter og en fælles fremgangsmåde til formidling af resultater.

VEJLEDENDE TIDSPLAN²⁴ - FÆLLES GRUNDLAG FOR VIDENSKABS-, TEKNOLOGI- OG INNOVATIONSINDIKATORER

Off.gørelse af indkald.	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af første kontrakter	Områder dækket af indkaldelsen	Projekttyper dækket af indkaldelsen	Vejledende budget i % af det samlede budget til indkaldelserne
16/01/01	17/04/2001	Oktober-november 2001	Tema 1,2,3,4	FTU-projekter og tematiske net	70%
16/01/2001	15/10/2001	April-maj 2002	Tema 1,2,3,4	FTU-projekter og tematiske net	30%

---

²⁴ Den ansvarlige generaldirektør kan fremskynde eller udskyde startdatoen for indkaldelsen af forslag med en måned. I dette tilfælde vil der blive offentliggjort en meddelelse med de nye datoer til potentielle ansøgere i De Europæiske Fællesskabers Tidende på den oprindeligt fastsatte dato for iværksættelsen af indkaldelsen. Kommissionen forbeholder sig retten til ikke at forpligte hele det til rådighed stående budget for de enkelte indkaldelser. Den ansvarlige generaldirektør kan iværksætte en ny indkaldelse af forslag, hvis forslagene fra den første indkaldelse ikke gør det muligt at gennemføre programmets målsætninger.

F. LEDSAGEFORANSTALTNINGER FOR PROGRAMMET

Ledsageforanstaltningerne vil hovedsagelig bestå af:

- undersøgelser til støtte for programmet og til forberedelse af fremtidige aktiviteter, herunder strategiske spørgsmål, der opstår i programmets løbetid;
- udveksling af oplysninger, konferencer, seminarer, workshops, rundbordsdiskussioner, undersøgelsespaneler eller andre videnskabelige eller tekniske møder, herunder workshops til støtte for udviklingen af viden inden for "videnskabens grænser";
- brug af ekstern ekspertise blandt andet til overvågning af det specifikke program i henhold til artikel 5, stk. 1, i det femte rammeprogram, den eksterne evaluering af aktionerne i henhold til artikel 5, stk.
- informations-, kommunikations- og formidlingsaktiviteter, herunder videnskabelige publikationer og aktiviteter til fremme og udnyttelse af resultater og teknologioverførsel;
- fremme af Marie Curie-stipendiaternes identitet og prestige, navnlig gennem sammenslutningen af Marie Curie-stipendiater;
- støtte til at samle potentielle deltagere med henblik på at udarbejde en detaljeret arbejdsplan for et forslag til forskning, navnlig som middel til at stimulere forslag inden for nye områder af videnskab og teknologi eller nye, tværfaglige fremgangsmåder eller på områder med ringe tradition for tværnationalt samarbejde;
- støtte til bevidsthedsskabende aktiviteter og bistand til aktører inden for forskning, herunder SMV.

Disse foranstaltninger vil blive gennemført af Kommissionen og kan eventuelt blive genstand for indkaldelser af forslag, indkaldelser af bud eller støtte. Fællesskabsfinansieringen kan dække op til 100% af de ekstra støtteberettigede udgifter til denne foranstaltning.

I særlige tilfælde kan ledsageforanstaltninger indsendes spontant i form af ansøgninger om støtte.

VEJLEDENDE TIDSPLAN²⁵ - LEDSAGEFORANSTALTNINGER

Off.gørelse af indkald.	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af første kontrakter	Områder dækket af indkaldelserne	Projekttyper dækket af indkaldelsen	Vejledende budget i % af det samlede budget til indkaldelserne
16/06/99	Indtil 15/05/2000	4 måneder eft. evalueringen	Alle	Ledsageforanstaltninger	47%
16/05/00	Lukket pr. 8.5.2001 ²⁶	4 måneder eft. evalueringen	Alle	Ledsageforanstaltninger	53%

---

²⁵ Den ansvarlige generaldirektør kan fremskynde eller udskyde startdatoen for indkaldelsen af forslag med en måned. I dette tilfælde vil der blive offentliggjort en meddelelse med de nye datoer til potentielle ansøgere i De Europæiske Fællesskabers Tidende på den oprindeligt fastsatte dato for iværksættelsen af indkaldelsen. Kommissionen forbeholder sig retten til ikke at forpligte hele det til rådighed stående budget for de enkelte indkaldelser. Den ansvarlige generaldirektør kan iværksætte en ny indkaldelse af forslag, hvis forslagene fra den første indkaldelse ikke gør det muligt at gennemføre programmets målsætninger.

²⁶ Den fremskudte lukning af indkaldelsen skyldes, at det vejledende budget var opbrugt efter den foreløbige lukning den 8. maj 2001.

G. VEJLEDENDE FORDELING AF MIDLERNE TIL PROGRAMMET

	I alt til aktionen ² 7	Beløb til 1999- indkaldel serne ²⁷	Beløb for 2000- indkaldel serne ²⁸	Beløb for 2001- indkald elserne ² 8	Beløb til 2002- indkaldel serne
mio. EUR					
STØTTE TIL FORSKERUDDANNELSE OG MOBILITET	851	343	324	146	32,5
Forskningsuddannelsesnet		220	230	0	0
Marie Curie-stipendier		123	94	146	32,5
<i>Individuelle Marie Curie-stipendier, støtte til hjemrejse og støtte til erfarne forskere</i>		44	79	72	32,5
<i>Marie Curie-virksomheds-stipendier</i>		20	15	15	
<i>Marie Curie-udviklingsstipendier</i>		15	-	15	
<i>Ophold på Marie Curie-uddannelsesfaciliteter</i>		44	-	44	
FORBEDRET ADGANG TIL FORSKNINGSFRASTRUKTURER	181	122	60	0	
Tværnational adgang til store forskningsinfrastrukturer		75			
Samarbejdsnet for infrastrukturer		15			
FTU-projekter om forskningsinfrastruktur		31			
Rundbordsdiskussioner og workshops		1			
FREMME AF VIDENSKABELIG OG TEKNOLOGISK EKSPERTISE	59	15,4	15,4	15,4	10,5
Videnskabelige konferencer på højt niveau		10	10	10	5,5
Udmærkelser		1.4	1.4	1.4	1
Forøgelse af offentlighedens forståelse		4	4	4	4
UDVIKLING AF DEN SAMFUNDSØKONOMISKE VIDENBASE	164	30	55	63²⁸	
STØTTE TIL UDVIKLING AF VIDENSKABS- OG TEKNOLOGIPOLITIKKER I EUROPA	25	8	4,5	10,5	

²⁷ Vejledende beløb anført i lukkede indkaldelser eller midlertidigt lukkede, men løbende indkaldelser, som er eller vil blive offentliggjort i referenceåret. Det betyder ikke, at der indgås forpligtelser for disse beløb i referenceåret (undtagen 2002).

²⁸ Ledsageforanstaltninger inkl.

H. VEJLEDENDE TIDSPLAN FOR PROGRAMMET

Projekttyper dækket af indkaldelsen	Offentliggørelse af indkaldelse	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af første kontrakter
Forskningsuddannelsesnet	16/03/99	02/06/99	Februar 2000
Forskningsuddannelsesnet	15/12/00	04/05/01	Februar 2002
Marie Curie-stipendier: <i>Individuelle, hjemrejse, erfarne forskere</i>	16/03/99	17/05/99	Oktober 1999
Marie Curie-stipendier: <i>Individuelle, hjemrejse, erfarne forskere</i>	16/03/99	15/03/00	August 2000
Marie Curie-stipendier: <i>Individuelle, hjemrejse, erfarne forskere</i>	16/03/99	13/09/00	Februar 2001
Marie Curie-stipendier: <i>Individuelle, hjemrejse, erfarne forskere</i>	16/03/99	14/03/01	August 2001
Marie Curie-stipendier: <i>Individuelle, hjemrejse, erfarne forskere</i>	16/03/99	12/09/01	Februar 2002
Marie Curie-stipendier: <i>Individuelle, hjemrejse, erfarne forskere</i>	16/03/99	13/03/02	August 2002
Marie Curie-stipendier: <i>Virksomhed</i>	16/03/99	16/06/99	November 1999
Marie Curie-stipendier: <i>Virksomhed</i>	15/02/00	03/10/00	Februar 2001
Marie Curie-stipendier: <i>Virksomhed</i>	15/02/01	03/10/01	Marts 2002
Marie Curie-stipendier: <i>Udvikling</i>	11/06/99	13/10/99	Marts 2000
Marie Curie-stipendier: <i>Udvikling</i>	15/02/01	16/05/01	Oktober 2001
Marie Curie-stipendier: <i>Uddannelsesfaciliteter</i>	11/06/99	13/10/99	Marts 2000
Marie Curie-stipendier: <i>Uddannelsesfaciliteter</i>	15/02/01	16/05/01	Oktober 2001
Forskningsinfrastruktur: <i>Adgang til forskningsinfrastrukturer</i>	16/03/99	04/05/99	Januar 2000
Forskningsinfrastruktur: <i>Adgang til forskningsinfrastrukturer</i>	15/11/00	15/02/01	November 2001
Forskningsinfrastruktur: <i>Samarbejdsnet for infrastrukturer</i>	16/03/99	04/05/99	Januar 2000
Forskningsinfrastruktur: <i>Samarbejdsnet for infrastrukturer</i>	16/11/99	15/02/00	November 2000
Forskningsinfrastruktur: <i>Samarbejdsnet for infrastrukturer</i>	15/11/00	15/02/01	November 2001
Forskningsinfrastruktur: <i>FTU-projekter</i>	16/03/99	04/05/99	Januar 2000
Forskningsinfrastruktur: <i>FTU-projekter</i>	15/11/00	15/02/01	November 2001
Forskningsinfrastruktur: <i>Rundbordsdiskussioner (tematiske net) & sonderingsworkshops</i>	16/11/99	15/02/00	November 2000
Forskningsinfrastruktur: <i>Rundbordsdiskussioner (tematiske net) & sonderingsworkshops</i>	15/11/00	15/02/01	November 2001

Projekttyper dækket af indkaldelsen	Offentliggørelse af indkaldelse	Frist for modtagelse af forslag	Forventet dato for udstedelse af første kontrakter
Videnskabelige konferencer på højt niveau	16/03/99	02/06/99	Oktober 1999
Videnskabelige konferencer på højt niveau	16/03/99	01/02/00	Juni 2000
Videnskabelige konferencer på højt niveau	16/03/99	01/02/01	November 2001
Videnskabelige konferencer på højt niveau	16/03/99	01/02/02	November 2001

Priser for forskning på højt niveau - Descartes-prisen	01/12/99	17/03/00	November 2000
Priser for forskning på højt niveau - Descartes-prisen	15/12/00	06/04/01	November 2001
Priser for forskning på højt niveau - Descartes-prisen	03/12/01	05/04/02	November 2002
Udmærkelser for videnskabeligt arbejde af høj kvalitet – Archimedes-prisen	01/12/99	29/06/00	December 2000
Udmærkelser for videnskabeligt arbejde af høj kvalitet – Archimedes-prisen	15/12/00	29/06/01	December 2001
Udmærkelser for videnskabeligt arbejde af høj kvalitet – Archimedes-prisen	03/09/01	15/03/02	Juni 2002

Forøgelse af offentlighedens forståelse	16/03/99	02/06/99	Februar 2000
Forøgelse af offentlighedens forståelse	15/01/00	15/04/00	Oktober 2000
Forøgelse af offentlighedens forståelse	03/04/01	02/07/01	December 2001
Forøgelse af offentlighedens forståelse	15/01/02	15/04/02	Oktober 2002

Forbedring af den samfundsøkonomiske videnbase: FTU-projekter, tematiske net	16/03/99	02/06/99	Januar 2000
Forbedring af den samfundsøkonomiske videnbase: FTU-projekter, tematiske net	15/01/00	26/06/00	Juni 2001
Forbedring af den samfundsøkonomiske videnbase: FTU-projekter, tematiske net og ledsageforanstaltninger	24/07/01	15/01/02	Oktober 2002

Strategisk analyse af specifikke politiske spørgsmål: Tematiske net	16/03/99	02/06/99	01/10/99
Strategisk analyse af specifikke politiske spørgsmål: Tematiske net	01/03/00	05/06/00	01/11/00
Strategisk analyse af specifikke politiske spørgsmål: Undersøgelser osv.	16/03/99	02/06/99	4 måneder efter evalueringen
Strategisk analyse af specifikke politiske spørgsmål: Undersøgelser osv.	01/03/00	Indtil 31/01/01	4 måneder efter evalueringen
Strategisk analyse af specifikke politiske spørgsmål: Undersøgelser osv.	01/02/01	Indtil 17/12/01	November 2001
Strategisk analyse af specifikke politiske spørgsmål: Tematiske net	01/02/01	01/06/01	November-december 2001
Fælles grundlag for videnskabs-, teknologi- og innovationsindikatorer: FTU-projekter og tematiske net	16/01/01	17/04/2001	Oktober-november 2001
Fælles grundlag for videnskabs-, teknologi- og innovationsindikatorer: FTU-projekter og tematiske net	16/01/01	15/10/2001	April-maj 2002

Ledsageforanstaltninger	16/06/99	Indtil 15/05/02	4 måneder efter evalueringen
Ledsageforanstaltninger	16/05/00	Lukket 08/05/01	4 måneder efter evalueringen

Tabel 1: Fællesskabsbidrag til Marie Curie-stipendier

Stipendieordning	Stipendiattype	Støtte til stipendiaten	Mobilitets-tilskud ²⁹ (EUR/stip./md. .	Rejsetilskud	Faste udg./ Forsknings- udg. (EUR/stip./md.
Individuelle Marie Curie- stipendier	Forsker med nødvendig forskningserfaring	Referencesatser (se tabel 2)	400	Faste rejsesatser (se tabel 3)	900(1200) ¹
Marie Curie-støtte til hjemrejse	Forsker med nødvendig forskningserfaring	Referencesatser (se tabel 2)	-	-	900(1200) ¹
Marie Curie-stipendier til erfarne forskere	Erfaren forsker	Vejledende ²		Faste rejsesatser (se tabel 3)	900(1200) ¹
Marie Curie-virksomhedsstipendier	Færdiguddannet forsker	70% af referencesatserne (se tabel 2)	400	-	-
	Forsker med nødvendig forskningserfaring	Referencesatser (se tabel 2)	400	-	-
Marie Curie-udviklingsstipendier	Forsker med nødvendig forskningserfaring	Referencesatser (se tabel 2)	400	måned 50 EUR/ stip./md. ³	900(1200) ¹
Ophold på Marie Curie-uddannelsesfaciliteter	Færdiguddannet forsker	1.200 EUR/stip./md.		100 EUR/ stip./md. ³	900(1200) ¹

¹ 1.200 EUR/måned for eksperimentelle/laboratoriebaserede projekter. For stipendier for erfarne forskere er disse tal vejledende.:

² Retningslinjer for Marie Curie-stipendier til erfarne forskere:

(1) Forskere, der oppebærer løn fra deres hjeminstitution, eller som modtager alderspension i stipendieperioden: fast tilskud på 1.800 EUR/måned

(2) For forskere, der ikke oppebærer løn fra deres hjeminstitution, gælder følgende retningslinjer:

-10-15 års erfaring efter ph.d.-grad: 150% af referencelønsatserne (tabel 2); mobilitetstilskud på 400 EUR/måned

- 15-20 års erfaring efter ph.d.-grad: 175% af referencelønsatserne (tabel 2); mobilitetstilskud på 400 EUR/måned

- > 20 års erfaring efter ph.d.-grad: 200% af referencelønsatserne (tabel 2); mobilitetstilskud på 400 EUR/måned

³ Fællesskabsbidrag til værtsinstitutionernes udgifter til godtgørelse af udvalgte stipendiaters hjemrejseudgifter.

²⁹ Mobilitetstilskuddet skal dække udgifter til udsendelse af stipendiater.

Table 2: References rates for Marie Curie-stipendiater

Denne tabel indeholder de samlede månedlige lønudgifter, der udbetales i den medlemsstat eller associerede stat, hvor værtsorganisationen er hjemmehørende. Disse udgifter er gældende for følgende stipendieordninger:

- Individuelle Marie Curie-stipendier;
- Marie Curie-virksomhedsstipendier (Kun forskere med den nødvendige forskningserfaring *)
- Marie Curie-udviklingsstipendier

LAND	Samlet månedligt tilskud til leveomkostninger betalt af Kommissionen
Østrig	4 280
Belgien	5 000
Bulgarien	2 565
Cypern	2 629
Tjekkiske Republik	3 166
Danmark	4 373
Estland	2 625
Finland	3 807
Frankrig	3 600
Tyskland	4 500
Grækenland	3 100
Ungarn	4 318
Island	3 752
Irland	3 062
Israel	3 875
Italien	3 813
Letland	2 541
Liechtenstein	4 243
Litauen	2 625
Luxembourg	3 955
Nederlandene	4 225
Norge	4 302
Polen	3 310
Portugal	3 841/3 104**
Rumænien	3 029
Slovakiet	2 778
Slovenien	3 981
Spanien	3 342
Sverige	4 621
Schweiz	4 243
Forenede Kongerige	3 128

* Forskere med en ph.d.-grad modtager 70% af referencesatsen.

** Lavere satser for værtsinstitutioner i den offentlige sektor

BILAG

Table 3: Fast travel rates for Marie Curie-stipendiaries * (in EUR)
I. MEMBER STATES

	Østrig	Belgien	Danmark	Finland	Frankrig	Tyskland	Grækenland	Irland	Italien	Luxembourg	Nederlandene	Portugal	Spanien	Sverige
Belgien	750													
Danmark	750	800												
Finland	1000	1100	600											
Frankrig	800	750	1000	1200										
Tyskland	400	600	650	1000	750									
Grækenland	750	1000	1100	1000	1000	1000								
Irland	850	750	1000	1100	800	800	1100							
Italien	600	1000	1100	1200	800	1000	750	1100						
Luxembourg	750	150	600	1100	750	600	1000	750	1000					
Nederlandene	750	150	600	1100	750	800	1000	750	1000	250				
Portugal	1200	1200	1400	1500	1000	1400	1000	1000	1100	1200	1200			
Spanien	1100	1000	1200	1500	800	1100	1000	1000	1000	1000	1000	400		
Sverige	1000	1000	450	400	1100	750	1200	1100	1200	1000	1000	1500	1500	
Forenede Kongerige	800	500	600	800	600	600	1100	400	800	600	500	1000	800	800

* Størrelsen af de faste godtgørelser til returrejser mellem stipendiatens hjemland/aktivitetsland og værtslandet. For stipendier til erfarne forskere vil rejseudgifterne fra lande, der ikke er medtaget i denne tabel, blive godtgjort på grundlag af et udgiftsoverslag, der udarbejdes af ansøgeren.

BILAG**II. MEDLEMSSTATER/ASSOCIEREDE STATER**

	Østrig	Belgien	Danmark	Finland	Frankrig	Tyskland	Grækenland	Irland	Italien	Luxembourg	Nederlandene	Portugal	Spanien	Sverige	Forenede Kongerige
Bulgarien	1000	1100	1200	1400	1100	1000	800	1400	1100	1100	1100	1100	1100	1400	1200
Cypern	1100	1200	1400	1400	1200	1200	800	1200	1100	1200	1400	1200	1200	1400	1200
Tjekkiske Republik	750	800	1000	1200	1000	750	800	1000	1000	800	800	1400	1200	1100	1000
Estland	1000	1000	1000	1100	1100	1000	1100	1200	1100	1100	1100	1400	1400	800	1100
Ungarn	750	800	1100	1200	1000	750	800	1100	1000	800	800	1400	1100	1100	1100
Island	1000	1100	600	600	1200	1000	1200	1100	1200	1100	1100	1500	1500	600	800
Israel	1400	1500	1500	1500	1500	1400	750	1600	1000	1500	1500	1600	1500	1500	1500
Letland	1000	1000	1000	1100	1100	1000	1200	1200	1100	1100	1100	1400	1400	1000	1100
Liechtenstein	400	600	600	1200	600	600	750	850	600	500	600	1100	1000	1100	600
Litauen	1100	1000	1000	1100	1100	1000	1100	1200	1100	1100	1100	1400	1400	1000	1100
Norge	1000	1000	450	400	1100	750	1200	1100	1200	1000	1000	1500	1500	400	800
Polen	750	800	1000	1200	1100	750	1000	1100	1100	800	800	1200	1200	1100	1000
Rumænien	1000	1000	1200	1400	1100	1000	800	1400	1100	1100	1100	1100	1100	1200	1200
Slovakiet	750	800	1000	1200	1000	800	800	1100	1000	800	800	1200	1100	1100	1000
Slovenien	750	800	1000	1200	1000	750	800	1000	800	800	800	1100	1100	1100	1000
Schweiz	400	600	600	1200	600	600	750	850	600	500	600	1100	1000	1100	800